

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/136/EÜ,

25. november 2009,

millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse eesmärgist tulenevate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Andmekaitseinspektori arvamust ⁽³⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon vaatab korrapäraselt läbi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistiku moodustava viie direktiivi – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv), ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv), ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja

-teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv), ⁽⁷⁾ direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ⁽⁸⁾ ning direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ⁽⁹⁾ (edaspidi üheskoos „raamdirektiiv ja eridirektiivid”) – toimimise eelkõige selleks, et teha kindlaks tehnoloogia ja turu arengust tulenev muudatuste tegemise vajadus.

- (2) Seoses sellega esitas komisjon oma järeldused nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele 29. juuni 2006. aasta teatises, mis käsitleb ELi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistiku läbivaatamist.

- (3) ELi elektrooniliste sidevõrkude ja teenuste reguleeriva raamistiku reformimine, sealhulgas puudega lõppkasutajaid käsitlevate sätete tõhustamine, on peamine samm Euroopa ühtse infoühikonna ja samal ajal kõiki hõlmava infoühikonna arengu strateegilises raamistikus, nagu on kirjeldatud komisjoni 1. juuni 2005. aasta teatises nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „i2010 – Euroopa infoühikond majanduskasvu ja tööhõive eest”.

- (4) Universaalteenusele esitatav põhinõue on pakkuda kasutajatele nende taotluse korral ühendust üldkasutatava sidevõrguga määratletud piirkonnas vastuvõetava hinnaga. Nõue hõlmab kohalike, riigisiseste ja rahvusvaheliste telefonikõnede, faksi saatmise ja vastuvõtmise ning andmeside teenust, mille osutamist võivad liikmesriigid piirata

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 50.

⁽²⁾ ELT C 257, 9.10.2008, lk 51.

⁽³⁾ ELT C 181, 18.7.2008, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 24. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 16. veebruari 2009. aasta ühine seisukoht (ELT C 103 E, 5.5.2009, lk 40), Euroopa Parlamendi 6. mai 2009. aasta seisukoht ning nõukogu 26. oktoobri 2009. aasta otsus.

⁽⁵⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

⁽⁶⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁽⁷⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

⁽⁸⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

⁽⁹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

lõppkasutaja peamiseasukohaga/elukohaga. Ühenduse pakkumise tehnilistele vahenditele ei tohiks kehtestada piiranguid ning lubatud peaksid olema nii traadiga kui ka traadita tehnoloogia; piirata ei tohiks ka seda, millised operaatorid täidavad osaliselt või täies mahus universaalteenuse osutamise kohustusi.

- (5) Andmeühendus üldkasutatava sidevõrguga määratletud piirkonnas peaks toetama andmesidet edastuskiirusega, mis on piisav juurdepääsuks näiteks sellistele sidusteenustele, mida osutatakse avaliku Interneti vahendusel. Konkreetse kasutaja Interneti-ühenduse kiirus sõltub hulgast teguritest, sealhulgas Interneti-teenuse osutaja ühenduvusest ja rakendusest, mille jaoks ühendust kasutatakse. Andmeedastuskiirus, mida suudab toetada ühendus üldkasutatava sidevõrguga, sõltub nii abonendi lõppseadme suutlikkusest kui ka ühendusest. Seepärast ei ole otsustarbekas nõuda ühenduse tasandil konkreetset andmeedastus- või bitikiirust. Paindlikkus on vajalik, et liikmesriigid saaksid vajaduse korral võtta meetmeid tagamaks, et andmeühendus suudab rahuldavalt toetada liikmesriikide määratletud toimiva Interneti-ühenduse jaoks piisavat andmeedastuskiirust, võttes nõuetekohaselt arvesse siseriiklike turgude eripära, näiteks kõnealuses liikmesriigis enamiku abonentide kasutatavat põhilist ribalaiust, ning tehnoloogilist teostatavust, tingimusel et nende meetmetega püütakse minimeerida turumoonutusi. Kui kõnealuste meetmetega kaasneb määratud ettevõtjale ebaõiglane koormus, võttes nõuetekohaselt arvesse kulusid ja tulusid ning asjaomaste teenuste osutamisest tulenevat immateriaalset kasu, võib seda võtta arvesse universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu arvestuses. Põhivõrgu infrastruktuuri jaoks võib korraldada ka alternatiivse rahastamise, mis hõlmab ühenduse rahalisi vahendeid või riigisiseseid meetmeid kooskõlas ühenduse õigusega.
- (6) See ei kahanda vajadust selle järele, et Euroopa Komisjon peaks uuesti läbi vaatama universaalteenuse osutamise seotud kohustused, mis võib hõlmata kõnealuste kohustuste rahastamist vastavalt direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklile 15, ning vajaduse korral esitama reformiettepanekuid, et saavutada üldist huvi pakkuvad eesmärgid.
- (7) Selguse ja lihtsuse huvides käsitletakse käesolevas direktiivis ainult direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) muudatusi.
- (8) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiivi 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende

nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 3 lõike 3 punktis f sätestatud puudega seonduvaid nõudeid, tuleks teatavad lõppseadmetega seotud aspektid, sealhulgas tarbijate valduses olevad, puudega lõppkasutajatele mõeldud seadmed, olenemata sellest, kas lõppkasutaja erivajadused on tingitud puudest või vananemisest, tuua võrkudele juurdepääsu ja teenuste kasutamise parandamise eesmärgil direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) reguleerimisalasse. Kõnealuste seadmete hulka kuuluvad praegu ainult vastuvõtu võimaldavad raadio ja televisiooni lõppseadmed ning eriotstarbelised lõppseadmed kuulmispuudega lõppkasutajatele.

- (9) Liikmesriigid peaksid kehtestama meetmed, et edendada laialdaselt kättesaadavate toodete ja teenuste, sealhulgas puudega lõppkasutajatele mõeldud vahendite turu loomist. Selle võib saavutada muu hulgas Euroopa standardite osutamisega, elektroonilise juurdepääsu (e-juurdepääs) nõuete kehtestamisega riigihangete menetlustele, teenuste osutamisega seotud pakkumiskutsetele ning puudega lõppkasutajate õigusi kaitsvate õigusaktide rakendamiseks.
- (10) Kui direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklis 4 määratletud universaalteenuse osutamiseks määratud ettevõtja otsustab seoses universaalteenuse osutamise kohustusega kogu oma riigi territooriumil asuva kohaliku juurdepääsuvõrgu vara või selle osa üle anda erineva lõpliku omandilise kuuluvusega eraldiseisvale juriidilisele isikule, peaks riigi reguleeriv asutus hindama tehingu mõju, et tagada universaalteenuse osutamise jätkumine kogu riigi territooriumil või selle osades. Selleks peaks ettevõtja võõrandamisest eelnevalt teavitama universaalteenuse osutamise kohustuse määranud riigi reguleerivat asutust. Riigi reguleeriva asutuse hinnang ei tohiks piirata tehingu sooritamist.
- (11) Tehnoloogia areng on toonud kaasa üldkasutatavate taksofonide arvu märkimisväärse vähenemise. Et tagada tehnoloogia neutraalsus ja kõneside pidev kättesaadavus üldsusele, peaks riigi reguleerivatel asutustel olema võimalik kehtestada ettevõtjatele kohustusi eesmärgiga tagada lõppkasutajate mõistlike vajaduste rahuldamiseks juurdepääs mitte ainult üldkasutatavatele taksofonidele, vaid võimaluse korral ka alternatiivsele üldkasutatavale kõnesidele.
- (12) Puudega lõppkasutajatele tuleks tagada samasugune juurdepääs teenustele kui teistele lõppkasutajatele. Selleks peaks juurdepääs olema funktsionaalselt võrdne, nii et puudega lõppkasutajatele oleks võimaldatud samasugune teenuse kasutatavus kui teistele lõppkasutajatele, kuid teistsuguste vahenditega.

⁽¹⁾ EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10.

- (13) Määratlusi on vaja kohandada nii, et need vastaksid tehnoloogia neutraalsuse põhimõttele ja tehnoloogia arengule. Eelkõige tuleks teenuse osutamise tingimused eraldada üldkasutatava telefoniteenuse määratlusest, mis on üldsusele kättesaadavaks tehtud elektrooniline sideteenus, mis otse või kaudselt võimaldab siseriiklike või siseriiklike ja rahvusvaheliste kõnede algatamist ja vastuvõtmist riigi või rahvusvahelisse telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbri(te) abil, olenemata sellest, kas teenus põhineb ahelkommuteeritud või pakettkommuteeritud andmesideteenuste tehnoloogial. Selline teenus on laadilt kaheasuuline, võimaldades mõlemal pooltel sidet pidada. Teenus, mis ei vasta kõigile neile tingimustele, näiteks läbiklikkimise rakendus klienditeeninduse veebilehel, ei ole üldkasutatav telefoniteenus. Üldkasutatav telefoniteenus hõlmab samuti sidepidamisvõimalusi, mis on mõeldud spetsiaalselt puudega lõppkasutajatele, kes kasutavad tekstiteenuseid või spetsiaalseid kõneteenuseid.
- (14) Vaja on selgitada, et kaudne teenuste osutamine võib hõlmata juhtumeid, kui kõne algatatakse operaatori valiku või eelvaliku kaudu või kui teenuseosutaja müüb teise ettevõtja osutatud üldkasutatavat telefoniteenust edasi või muudab tootemarki.
- (15) Tänu tehnoloogia ja turu arengule hakkavad võrgud kasutama järjest enam IP-tehnoloogiat ning tarbijad saavad üha enam valida konkureerivate kõneteenuse osutajate vahel. Seepärast peaksid liikmesriigid suutma eraldada universaalteenuse osutamise kohustused, mis on seotud määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrguga liitumisega, üldkasutatava telefoniteenuse osutamisest. Selline eraldamine ei tohiks mõjutada universaalteenuse osutamise kohustuse ulatust, nagu see on kindlaks määratud ja läbi vaadatud ühenduse tasandil.
- (16) Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peavad liikmesriigid objektiivsete kriteeriumide põhjal otsustama, millised ettevõtjad määratakse universaalteenuse osutajaks, võttes vajaduse korral arvesse ettevõtjate suutlikkust ja tahet aktsepteerida kõiki universaalteenuse osutamise kohustusi või osa nendest. See ei välista liikmesriikide võimalust kehtestada sellise osutaja määramise käigus tulemuslikkuse põhjendusel eritingimusi, sealhulgas geograafiliste piirkondade või komponentide rühmitamine või universaalteenuse osutamise miinimumperioodi sätestamine.
- (17) Riigi reguleerivad asutused peaksid suutma jälgida universaalteenuse osutamise kohustusega hõlmatud teenuste jaemüügitariifide arengut ja taset ka juhul, kui liikmesriik ei ole veel universaalteenust osutavat ettevõtjat määranud. Sellisel juhul tuleks jälgida viisil, mis ei põhjustaks liigset halduskoormust riigi reguleerivatele asutustele ega sellist teenust osutavatele ettevõtjatele.
- (18) Välja tuleks jätta üleliigsed kohustused, mis olid mõeldud 1998. aasta reguleerivalt raamistikult 2002. aasta raamistikule ülemineku hõlbustamiseks, ning sätted, mis kattuvad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätetega ja kordavad neid.
- (19) Püsiliinide miinimumkogumi jaemüügitasandil pakkumise nõue, mis oli vajalik 1998. aasta reguleeriva raamistiku sätete jätkuva rakendamise tagamiseks püsiliinide valdkonnas, mis ei olnud 2002. aasta raamistiku jõustumise ajal piisavalt konkurentsipõhine, ei ole enam vajalik ja tuleks tunnistada kehtetuks.
- (20) Operaatori valiku ja eelvaliku jätkuv kehtestamine otse ühenduse õigusaktidega võib takistada tehnoloogia arengut. Neid meetmeid peaksid pigem võtma riikide reguleerivad asutused turuanalüüsi põhjal direktiivis 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätestatud korras ja direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklis 12 osutatud kohustuste kaudu.
- (21) Lepinguid käsitlevaid sätteid tuleks kohaldada mitte ainult tarbijate, vaid ka teiste lõppkasutajate, eeskätt mikro- ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) suhtes, kes võivad eelistada tarbijate vajadustele kohandatud lepingut. Vältimaks teenuseosutaja tarbetut halduskoormust ja VKEde määratlemisega seotud keerukust, ei tuleks lepinguid käsitlevaid sätteid kohaldada nimetatud muude lõppkasutajate suhtes automaatselt, vaid ainult nende taotluse korral. Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid edendamaks VKEde teadlikkust sellest võimalusest.
- (22) Tehnoloogia arengu tulemusel võidakse tulevikus lisaks tavapärastele numbrituvastusviisidele kasutada ka muud liiki identifikaatoreid.
- (23) Kõnede tegemist võimaldavate elektrooniliste sideteenuste osutajad peaksid tagama, et nende tarbijatele antakse piisavalt teavet selle kohta, kas nad pakuvad juurdepääsu hädaabiteenustele ja teavet igasuguste teenuste piirangute (näiteks helistaja asukoha kindlakstegemise või hädaabikõnede suunamisega seotud piirangud) kohta. Need teenuseosutajad peaksid andma oma tarbijatele esialgses lepingus ja seejärel iga juurdepääsutingimuste muutmise korral selget ja läbipaistvat teavet näiteks hindade kohta. Nimetatud teave peaks hõlmama kõiki territoriaalset

- katvust puudutavaid piiranguid, põhinedes teenuse kavandavatel tehnilistel tööparameetritel ning kasutada oleval infrastruktuuril. Kui teenust ei pakuta kommuteeritava telefonivõrgu kaudu, peaks teave hõlmama ka juurdepääsu ja helistaja asukohta käsitleva teabe usaldusväärsuse taset võrreldes teenusega, mida pakutakse kommuteeritava telefonivõrgu kaudu, võttes arvesse praegust tehnoloogiat ja kvaliteedistandardeid ning direktiivis 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) täpsustatud teenuse kvaliteedi parameetreid.
- (24) Seoses lõppseadmetega tuleks tarbijalepingus täpsustada piiranguid, mille teenuseosutaja on kehtestanud seadme kasutamisele, näiteks mobiilsidevahendite lukustamine SIM-kaardiga, kui sellised piirangud ei ole siseriiklike õigusaktidega keelatud, ning lepingu ennetähtaegse või kokkulepitud kehtivusaja lõpul selle lõpetamise kulud, sealhulgas seadme endale jätmisega seotud kulud.
- (25) Kohustamata teenuseosutajat tegema enamat, kui on nõutud ühenduse õigusaktides, peaks tarbijaleping täpsustama nende meetmete liigi, mida teenuseosutaja võib võtta turvaintsidentide, terviklikkuse rikkumise või turvaohutude puhul.
- (26) Sideteenuste kasutamist puudutavate üldist huvi pakkuvate küsimustega tegelemiseks ning teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse edendamiseks peaks asjaomastel riigiasutustel olema võimalik teenuseosutajate abiga koostada ja levitada selliste teenuste kasutamist käsitlevat üldist huvi pakkuvat teavet. See võiks hõlmata üldist huvi pakkuvat teavet seoses autoriõiguste rikkumise, muude ebaseaduslike kasutamiseviiside ja kahjustava sisu levitamise ja nõuandeid ja kaitsevahendeid juhaks, kui ohus on isiku turvalisus, mis võib juhtuda näiteks isikuandmete teatud tingimustel avalikustamisel, või kui ohus on eraelu puutumatus või isikuandmed, samuti teavet kergesti kasutatava ja konfigureeritava tarkvara või tarkvara suvandide kohta, mis võimaldavad kaitsta lapsi või kergesti mõjutatavaid isikuid. Teavet võiks koordineerida direktiivi 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) artikli 33 lõikega 3 kehtestatud koostöömenetluse korras. Sellist üldist huvi pakkuvat teavet tuleks vajaduse korral ajakohastada ja see tuleks esitada kergesti arusaadaval viisil nii trükitud kui ka elektroonilisel kujul, mille üksikasjad määrab kindlaks iga liikmesriik, ning avaldada ametiasutuse veebilehel. Riigi reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik kohustada teenuseosutajaid levitama nimetatud standardset teavet oma klientidele viisil, mida riigi reguleerivad asutused peavad sobivaks. Teave peaks olema lisatud ka lepingutesse, kui liikmesriigid seda nõuavad. Sellise teabe levitamine ei tohiks samas põhjustada ettevõtjatele liigset koormust. Liikmesriigid peaksid edendama teabe levitamist nende sidevahendite teel, mida ettevõtjad kasutavad abonentidega sidepidamiseks tavapärase äritegevuse käigus.
- (27) Abonentide õigus taganeda lepingust ilma leppetrahvita rakendub elektrooniliste sidevõrkude ja/või teenuste pakkujate kehtestatud lepingutingimuste muutmisel.
- (28) Lõppkasutajatel peaks olema võimalik otsustada, millist sisu nad soovivad saada ja vastu võtta ning milliseid teenuseid, rakendusi, riist- ja tarkvara nad selleks soovivad kasutada, ilma et see piiraks võrkude ja teenuste terviklikkuse ning ohutuse säilitamise vajadust. Konkurentsil põhinev turg pakub kasutajatele laias valikus sisu, rakendusi ja teenuseid. Riikide reguleerivad asutused peaksid edendama kasutajate võimalusi teabele juurdepääsuks ja selle levitamiseks ning mis tahes vabalt valitud rakenduste ja teenuste kasutamiseks, nii nagu see on sätestatud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8. Võttes arvesse elektroonilise side kasvavat tähtsust tarbijate ja ettevõtjate jaoks, tuleks kasutajaid igal juhul põhjalikult teavitada igasugustest teenuseosutaja ja/või võrgupakkuja poolt elektrooniliste sideteenuste kasutamisele kehtestatud piirangutest. Nimetatud teave peaks teenuseosutaja valikul täpsustama asjaomase sisu, rakenduse või teenuse liigi või üksikud rakendused või teenused või mõlemad. Sõltuvalt kasutatavast tehnoloogiast ja piirangute liigist, võib selliste piirangute korral olla nõutav direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) kohane kasutaja nõusolek.
- (29) Direktiiviga 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) ei nähta ette ega ka keelata teenuseosutajate poolt vastavalt siseriiklikule õigusele kehtestatud tingimusi, mis piiravad lõppkasutajate juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kuid sätestatakse kohustus näha ette teavitamine sellistest piirangutest. Liikmesriigid, kes soovivad rakendada meetmeid seoses lõppkasutajate juurdepääsuga teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamisega, peavad austama kodanike põhiõigusi, sh õigust eraelu puutumatusse ja õiglasele kohtupidamisele, ja mis tahes sellised meetmed peavad täielikult arvesse võtma ühenduse tasandil sõnastatud poliitilisi eesmärke, nt ühenduse infoühiskonna arengu edendamist.
- (30) Direktiiviga 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) ei nõuta teenuseosutajatelt nende võrgustike kaudu edastatava teabe jälgimist ega sellise teabe tõttu oma klientide vastu kohtumenetluste algatamist, samuti ei muudeta teenuseosutajaid teabe eest vastutavaks. Karistusmeetmete võtmine või kriminaalmenetluse algatamine on küsimus, mis kuulub liikmesriigi õiguse pädevusse, austades põhiõigusi ja -vabadusi, sh õigust õiglasele kohtupidamisele.

- (31) Asjakohaste ühenduse eeskirjade puudumisel loetakse sisu, rakendusi ja teenuseid õiguspärasteks või kahjulikeks siseriikliku materiaal- ja menetlusõiguse kohaselt. Selle üle, kas sisu, rakendused või teenused on õiguspärased või kahjulikud, teevad nõuetekohase menetluse kohaselt otsuse liikmesriigid, mitte elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkujad. Raamdirektiiv ja eridirektiivid ei piira võimalust kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta), ⁽¹⁾ mis muu hulgas sisaldab „pelga edastamise” eeskirja vahendusteenuse osutajate jaoks.
- (32) Selliste konkurentsipõhiste turgude puhul, kus teenuseosutajaid on rohkem, on tarbijate jaoks suurima tähtsusega pakkumisi ja teenuseid käsitleva läbipaistva, ajakohastatud ja võrreldava teabe olemasolu. Elektrooniliste sideteenuste lõppkasutajatel ja tarbijatel peaks olema kergesti kättesaadaval kujul avaldatud teabe põhjal võimalik lihtsalt võrrelda turul pakutavate eri teenuste hindu. Selleks et teha neile hindade võrdlemine lihtsaks, peaks riikide reguleerivate asutustel olema võimalik nõuda elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvatelt ettevõtjatel teabe (sealhulgas tariifid, tarbimisviisid ja muu asjakohane statistika) suuremat läbipaistvust ning tagada, et kolmandatel isikutel on õigus tasuta kasutada selliste ettevõtjate poolt üldsusele kättesaadavaks tehtud teavet. Samuti peaks riikide reguleerivate asutustel olema võimalik teha kättesaadavaks hinnajuhised, eelkõige juhul, kui turg ei ole seda teinud tasuta või mõistliku hinnaga. Ettevõtjatel ei tohiks olla õigust nõuda tasu sellise teabe kasutamise eest, mis on juba avaldatud ning on seega üldkasutatav. Lisaks sellele peaksid lõppkasutajad ja tarbijad enne teenuse ostmist saama piisavalt teavet teenuse hinna ja liigi kohta, eelkõige juhul, kui tasuta telefoninumbritega kaasnevad lisatasud. Riigi reguleerivate asutustel peaks olema võimalik nõuda sellise teabe üldist esitamist ning nende kindlaks määratud teatud teenusekategoriate puhul sellise teabe esitamist vahetult enne kõne ühendamist, kui siseriiklike õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti. Enne kõne ühendamist hinnateabe esitamist nõudvate kõnede kategooriate kindlaksmääramisel peaksid riigi reguleerivad asutused võtma asjakohaselt arvesse teenuse iseloomu, teenusele kohaldatavaid hinnatingimusi ja seda, kas pakkujaks on teenuseosutaja, kes ei ole elektrooniliste sideteenuste osutaja. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) kohaldamist, peaksid ettevõtjad liikmesriikide nõudmise korral andma abonentidele samuti asjaomaste riigiasutuste koostatud üldist huvi pakkuvat teavet, muu hulgas kõige levinumate rikkumiste ning nende õiguslike tagajärgede kohta.
- (33) Tarbijaid tuleks teavitada õigustest, mis neil on seoses nende isikuandmete kasutamisega abonendikataloogides, eelkõige selliste kataloogide otstarbest ja nende tasuta õigusest sellele, et nende andmeid üldkasutatavasse abonendikataloogi ei lisataks, nagu on sätestatud direktiivis 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv). Tarbijaid tuleks teavitada süsteemidest, mis võimaldavad teabe lisamist kataloogi andmebaasi ilma, et need andmed oleksid kataloogiteenuse kasutajale kättesaadavad.
- (34) Teenuse nõutava kvaliteedi peaks lõppkasutajatele tagama konkurentsipõhine turg, kuid teatavatel juhtudel võib teenuse kvaliteedi halvenemise, juurdepääsu takistamise ja võrguliikluse aeglustumise vältimiseks osutada vajalikuks tagada üldkasutatavate sidevõrkude miinimumkvaliteet. Operaatorid võivad teenuse kvaliteedi tagamiseks kasutada võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kontrollimiseks kehtestatud korda, et hoida ära võrguühenduse täiskoormus või ülekoormus, mis võib viia võrgu kinnijooksmise ja halva toimimiseni. Riikide reguleerivad asutused, kes toimivad vastavalt raamdirektiivi ja eridirektiivide sätetele, peaksid asjaomast korda kontrollima tagamaks, et sellega ei piirata konkurentsi, pöörates eelkõige tähelepanu diskrimineerivale käitumisele. Vajaduse korral võivad riikide reguleerivad asutused kehtestada ka komisjoni üle vaadatavad minimaalsed teenuse kvaliteedi nõuded üldkasutatavate sidevõrke pakkuvatele ettevõtjatele, et tagada pakutavate võrgupõhiste teenuste ja rakenduste vastavus miinimumkvaliteedi standardile. Riikide reguleerivad asutused peaksid saama võtta meetmeid teenuse kvaliteedi tarbijate huve kahjustava halvenemise, sh võrguliikluse takistuste või aeglustumisega tegelemiseks. Kuna aga ühtlustamata meetmed võivad märgatavalt takistada siseturu toimimist, peaks komisjon hindama riikide reguleerivate asutuste kavandatavate nõudeid, pidades silmas võimalikku reguleerivat sekkumist kogu ühenduses, ning tegema vajaduse korral märkusi või soovitusi, et saavutada meetmete ühetaoline kohaldamine.
- (35) Tulevaste IP-võrkude puhul, kui teenuse osutamise saab eraldada võrgu pakkumisest, peaksid liikmesriigid määrata kindlaks kõige asjakohasemad meetmed, et tagada üldkasutatavate sidevõrkude kaudu osutatavate üldkasutatavate telefoniteenuste kättesaadavus ja pidev juurdepääs hädaabiteenustele võrgu ulatusliku rikke või vääramatu jõu korral, võttes arvesse eri liiki abonentide prioriteete ja tehnilisi piiranguid.

(¹) EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

- (36) Tagamaks, et puudega lõppkasutajad saaksid kasu konkurentsist ja teenuseosutajate valimise võimalusest, nagu enamik lõppkasutajaid, peaksid asjaomased riigiasutused vajaduse korral ja siseriiklike tingimusi arvestades täpsustama tarbijakaitsenõuded, mida üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid osutavad ettevõtjad peavad täitma. Sellised nõuded võivad eelkõige sisaldada ettevõtjate kohustust tagada, et puudega lõppkasutajad saaksid nende teenuseid kasutada samaväärsetel tingimustel, sealhulgas seoses hinna ja tariifidega, kui teised lõppkasutajad, sõltumata mis tahes neile tekkivatest lisakuludest. Muud nõuded võivad käsitleda ettevõtjatevahelist hulgiüügiorda.
- (37) Operaatori abiteenuste hulka kuulub mitmeid erinevaid lõppkasutajatele mõeldud teenuseid. Selliste teenuste osutamises peaksid äriläbirääkimiste teel kokku leppima üldkasutatavate sidevõrkude pakkujad ja operaatori abiteenuste osutajad, nagu seda tehakse kõigi muude klientidele pakutavate tugiteenuste puhul, ning puudub vajadus jätkata nende osutamist kohustuslikus korras. Seega tuleks vastav kohustus tunnistada kehtetuks.
- (38) Numbriinfoteenused peaksid vastavalt komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/77/EÜ (konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel) ⁽¹⁾ artiklile 5 olema ja sageli ongi konkrentsi põhised. Hulgiüügi meetmed, millega tagatakse lõppkasutajate (nii tavakuu ka mobiilsidekasutajate) andmete lisamine andmebaasidesse, peaksid järgima isikuandmete kaitset, sealhulgas direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artiklit 12. Tuleks näha ette kulupõhine andmete edastamine teenuseosutajatele (kusjuures liikmesriikidel peaks olema võimalus kehtestada keskne mehhanism mitmekülgse koondteabe andmiseks kataloogiteenuse pakkujatele), samuti võrgule juurdepääsu võimaldamine mõistlikel ning läbipaistvatel tingimustel, et tagada lõppkasutajatele täielik kasu konkurentsist, mille peamine eesmärk on teha võimalikuks jaeüügi reguleerimise kaotamine nende teenuste puhul ja kataloogiteenuse pakkumiste tegemine mõistlikel ning läbipaistvatel tingimustel.
- (39) Lõppkasutajatel peaks olema kõikide häälkõne algatamist võimaldavate telefoniteenuste puhul võimalik helistada hädaabiteenistustele riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbrile 112 on kasutusel ka riigisisest hädaabinumbrit, võivad kehtestada ettevõtjatele samasuguse kohustuse tagada juurdepääs riigisisestele hädaabinumbritele. Pääste- ja hädaabiteenistustel peaks olema võimalik vastata numbrile 112 tehtud kõnedele vähemalt sama kiiresti ja tõhusalt kui riigisisestele hädaabinumbritele tehtud kõnedele. Selleks et parandada Euroopa Liidus reisivate kodanike kaitset ja turvalisust, on vaja numbrit 112 rohkem tutvustada. Selleks tuleks mis tahes liikmesriigis reisivatele kodanikele selgitada, eelkõige rahvusvahelistes bussiterminalides, raudteejaamades, sadamates ja lennujaamades ning telefonikataloogides, taksofonikabiinides ning tellimismaterjalides ja arvetel antava teabe kaudu, et ühtne hädaabinumber 112 kehtib kogu ühenduses. See on peamiselt liikmesriigi ülesanne, kuid komisjon peaks jätkuvalt toetama ja täiendama liikmesriikide algatusi, mille eesmärk on parandada teadlikkust numbrile 112 kohta, ja hindama korrapäraselt üldsuse teadlikkust sellest numbrist. Kodanike kaitse parandamiseks tuleks tugevdada kohustust teha kindlaks helistaja asukoht. Eelkõige peaksid ettevõtjad tegema helistaja asukoha teabe hädaabiteenistustele kättesaadavaks kohe, kui kõne jõuab nimetatud teenistusse, sõltumata kasutatavast tehnoloogiast. Selleks et arvestada tehnoloogia edusamme, sealhulgas neid, tänu millele on võimalik järjest täpsemalt määrata helistaja asukohta, peaks komisjonil olema volitused võtta vastu tehnilised rakendusmeetmed, et tagada ühenduses tulemuslik juurdepääs numbrile 112, mis on kodanike huvides. Sellised meetmed ei tohi piirata hädaabiteenistuste korraldust liikmesriikides.
- (40) Liikmesriigid peaksid tagama, et ettevõtjad, kes osutavad lõppkasutajatele elektroonilist sideteenust, mis on mõeldud riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbrile 112 abil riigisisestele kõnedele algatamiseks, tagavad usaldusväärse ja täpse juurdepääsu hädaabiteenustele, arvestades riigisisest nõudeid ja kriteeriume. Võrgust sõltumatutel ettevõtjatel ei pruugi olla kontrolli võrkude üle ja neil ei pruugi olla võimalik tagada nende teenuse kaudu tehtavate hädaabikõnede suunamist sama usaldusväärsusega, kuna võib juhtuda, et neil ei pruugi olla võimalik tagada teenuse kättesaadavust seetõttu, et infrastruktuuriprobleemid ei ole nende kontrolli all. Võrgust sõltumatute ettevõtjate jaoks ei pruugi teave helistaja asukoha kohta olla alati tehniliselt teostatav. Niipea, kui on kehtestatud rahvusvaheliselt tunnustatud standardid, mis võimaldavad kõnede täpset ja usaldusväärset suunamist ja ühendamist hädaabiteenistustega, peaksid ka võrgust sõltumatud ettevõtjad täitma kohustust seoses helistaja asukoha puudutava teabega teistelt ettevõtjalt nõutavaga võrreldaval tasemel.
- (41) Liikmesriigid peaksid võtma erimeetmeid, et tagada puudega lõppkasutajatele, eelkõige kurtidele, kuulmis- ja kõnepuudega ning pimekurtidele kasutajatele, võrdväärne juurdepääs hädaabiteenustele, sealhulgas numbrile 112. Meetmed võiksid sisaldada kuulmispuudega kasutajatele eriotstarbeliste lõppseadmete pakkumist, tekstiteenuste osutamist või muude eriseadmete pakkumist.

⁽¹⁾ EÜT L 249, 17.9.2002, lk 21.

- (42) Rahvusvahelise koodi 3883 (Euroopa numeratsiooniväli (ETNS)) arendamist pidurdavad praegu ebapiisav teadlikkus, liiga bürookraatlikud protseduurinõuded ja selle tulemusena nõudluse puudumine. ETNSi arendamise julgustamiseks peaksid riigid, kellele Rahvusvaheline Telekommunikatsiooniliit on määranud rahvusvahelise koodi 3883, delegeerima vastutuse selle haldamise, numbrite loovutamise ja tutvustamise eest – järgides tippdomeeni „eu” rakendamise eeskju – olemasolevale eraldiseisvale organisatsioonile, mille komisjon on nimetanud avatud, läbipaistvas ja mittediskrimineerivas valikumenetluses. Nimetatud organisatsioonile tuleks ülesandeks teha ka selliste avaliku teenuse rakenduste ettepanekute väljatöötamine, mis kasutavad ETNSi üleeuroopalisteks teenusteks, nt ühine telefoninumber mobiilsete lõppseadmete vargusest teatamiseks.
- (43) Arvestades kadunud lastest teavitamisele eriomaseid aspekte ja selle teenuse piiratud osutamist praegu, peaksid liikmesriigid mitte ainult reserveerima numbrit, vaid ka tegema kõik tagamaks, et nende territooriumil oleks kadunud lastest teavitamise teenus numbrit 116000 all viivitatamata kättesaadav. Selleks peaksid liikmesriigid võimaluse korral korraldama muu hulgas pakkumismenetlusi, et kutsuda huvitatud isikuid nimetatud teenust pakkuma.
- (44) Häälkõne on jätkuvalt kõige kindlam ja usaldusväärsem hädaabiteenuste juurdepääsu viis. Teised ühenduse võtmise viisid, nagu tekstisõnumite saatmine, võivad olla vähem usaldusväärsed ja nende puhul võib puuduseks olla asjaolu, et need ei ole viivitatamatud. Liikmesriikidel peaks olema siiski võimalik juhul, kui nad peavad seda asjakohaseks, toetada hädaabiteenuste häälkõnedega võrdset juurdepääsu võimalust pakkuvate teiste juurdepääsuviiside arendamist ja rakendamist.
- (45) Vastavalt oma 15. veebruari 2007. aasta otsusele 2007/116/EÜ (millega reserveeritakse riigisisene numeratsiooniala algusega 116 sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbritele) ⁽¹⁾ on komisjon palunud liikmesriikidel reserveerida numbrid numeratsioonialas algusega 116 teatavatele sotsiaalse väärtusega teenustele. Kõnealuse otsuse asjakohased sätted peaksid kajastuma direktiivis 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv), et integreerida need veel kindlamalt elektroonilise side ja teenuste reguleerivasse raamistikku ning hõlbustada juurdepääsu puudega lõppkasutajatele.
- (46) Ühisturg tähendab seda, et ühenduse mittegeograafilisi numbreid, sealhulgas tasuta ja tasulisi numbreid, kasutades on lõppkasutajatel juurdepääs kõigile teiste liikmesriikide numeratsiooniplaani numbritele ja juurdepääsuteenustele. Lõppkasutajatel peaks olema juurdepääs ka ENTSi numbritele ning rahvusvahelistele tasuta numbritele. Piiriülest juurdepääsu numeratsiooniresurssidele ning kaasnevatele teenustele ei tohiks keelata, välja arvatud objektiivselt põhjendatud juhtudel, näiteks vajaduse korral võidelda pettuse ja kuritarvitamisega, nt seoses teatavate tasuliste teenustega, kui number on määratud ainult riigisiseks kasutamiseks (nt riigisisene lühinumber) või kui see ei ole tehniliselt või majanduslikult teostatav. Kasutajaid tuleks varem selgelt teavitada kõigist tasuta numbrite puhul rakendatavatest tasudest, näiteks tasudest standardsete rahvusvaheliste koodide valimise abil tehtavate rahvusvaheliste kõnede eest.
- (47) Konkurentsikeskkonna kõigi eeliste ärakasutamiseks peaks tarbijatel olema võimalik teha teadlikke otsuseid ning vahetada teenuseosutajat, kui see on nende huvides. Samuti on oluline tagada, et neile ei tehtaks sealjuures õiguslikke, tehnilisi ega praktilisi takistusi, sealhulgas seoses lepingutingimuste, menetluste, tasudega jne. See ei välista tarbijalepingutes mõistlike minimaalsete lepinguperioodide kehtestamist. Kõige olulisem tegur, mis tagab konkurentsipõhistel elektroonilise side turgudel tõhusa konkurentsi ning aitab tarbijatel teha valikuid, on numbrite teisaldatavus, mida peaks olema võimalik rakendada võimalikult väikese viivitusega, nii et number oleks funktsionaalselt aktiveeritud ühe tööpäeva jooksul ning et tarbija ei peaks teenuse puudumise all kannatama rohkem kui ühe tööpäeva. Riigi reguleerivad asutused võivad näha ette üleüldise numbrit teisaldamise menetluse, võttes arvesse lepinguid käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja tehnoloogia arengut. Mõne liikmesriigi kogemused on näidanud, et teenuseosutajat võidakse vahetada ilma tarbijate nõusolekuta. Kuigi kõnealuse küsimusega peaksid tegelema eeskätt õiguskaitseasutused, peaks liikmesriikidel olema võimalus sellise ohu vähendamiseks kehtestada numbrite teisaldamise suhtes vajalikud proportsionaalsed miinimummeetmed, sealhulgas kohased karistused, ja tagada tarbijate kaitse kogu teisaldamisprotsessi jooksul, ilma et see numbrite teisaldamise atraktiivsust nende silmis vähendaks.
- (48) Juriidilisi edastamiskohustusi võib kohaldada kindlaksmääratud meediateenuste osutajate pakutavate kindlate raadio- ja televisioonikanalite ning lisateenuste suhtes. Tagamaks, et sellised kohustused oleksid läbipaistvad, proportsionaalsed ja nõuetekohaselt määratletud, peaksid liikmesriigid edastamiskohustust oma siseriiklikus õiguses selgelt põhjendada. Edastamiskohustused tuleks kavandada selliselt, et need soodustaksid piisavalt tõhusate investeeringute tegemist infrastruktuuri. Selleks et edastamiskohustused arvestaksid tehnoloogia ja turu arengut ning taotletavate eesmärkidega proportsionaalsuse säilitamiseks, tuleks edastamiskohustused korrapäraselt läbi vaadata. Lisateenused hõlmavad puudega lõppkasutajate juurdepääsu parandamiseks mõeldud teenuseid, näiteks videoteksti, subtiitreid, audiokirjeldust ja viipekeelt, kuid ei piirdu nendega.

(¹) ELT L 49, 17.2.2007, lk 30.

- (49) Tarbijatega konsulteerimise puudujääkide korvamiseks ja kodanike huvide paremaks esindamiseks peaksid liikmesriigid looma sobiva konsultatsioonimehhanismi. Selliseks mehhanismiks võib olla asutus, mis uurib riigi reguleerivast asutusest ja teenuseosutajatest sõltumatult tarbijatega seotud küsimusi, näiteks tarbijakäitumist ja teenuseosutaja vahetamise mehhanisme, ning mille tegevus oleks läbipaistev ja toetaks sidusrühmadega konsulteerimise mehhanisme. Lisaks sellele võiks luua mehhanismi, et võimaldada kohast koostööd õiguspärase sisuga teabe edendamise küsimustes. Sellise mehhanismi kohaselt kokku lepitud koostööd ei tohiks siiski võimaldada Interneti kasutuse süstemaatilist jälgimist.
- (50) Komisjoni tuleks teavitada universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele kehtestatud universaalteenuse kohustustest.
- (51) Direktiiviga 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) nähakse ette liikmesriikide nende sätete ühtlustamine, mis on vajalikud põhiõiguste ja -vabaduste ning eelkõige eraelu puutumatuse kaitse võrdväärse taseme tagamiseks ning konfidentsiaalsuse õiguse tagamiseks isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris ning selliste andmete ning elektrooniliste sideadmete ja -teenuste vaba liikumise tagamiseks ühenduses. Kui vastavalt direktiivile 1999/5/EÜ või nõukogu 22. detsembri 1986. aasta otsusele 87/95/EMÜ standardimise kohta infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni valdkonnas⁽¹⁾ võetakse vastu meetmed, mille eesmärk on kindlustada, et lõppseadmed konstrueeritakse nii, et on tagatud isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse, peaksid kõnealused meetmed järgima tehnoloogia neutraalsuse põhimõtet.
- (52) IP-aadresside kasutamise arengut tuleks tähelepanelikult jälgida, võttes arvesse teiste, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)⁽²⁾ artikli 29 kohaselt üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega loodud töörihma poolt juba tehtud tööd ning pidades silmas sobivaid ettepanekuid.
- (53) Liiklusandmete töötlemine sellisel määral, mis on tingimata vajalik võrgu- ja infoturbe – s.o võrgu- ja infosüsteemi võime kaitsta end teatava kindlusega õnnetuste või ebaseaduslike või pahatahtlike tegevuste eest, mis seavad ohu salvestatud või edastatud andmete kättesaadavuse, autentsuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse ja nende võrkude ja süsteemide poolt pakutavate või nende kaudu juurdepääsetavate teenuste turvalisuse – tagamiseks turvatehnoloogiate ja -teenuste pakujate poolt, kes tegutsevad andmetöötlejatena, toimub direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 punkti f alusel. See võib näiteks sisaldada elektrooniliste sidevõrkudele ebaseadusliku juurdepääsu ja pahatahtliku koodi levitamise takistamist, teenusetõkestamise rünnete ning arvutite ja elektrooniliste sidesüsteemide kahjustamise peatamist.
- (54) Elektrooniliste sidevõrkude ja teenuste turgude liberaliseerimine koos tehnoloogia kiire arenguga on suurendanud konkurentsi ja kiirendanud majanduskasvu ning tänu sellele on mitmekesisestunud üldkasutatavate elektrooniliste sidevõrkude kaudu lõppkasutajatele osutatavad teenused. On vaja tagada, et tarbijate ja kasutajate eraelu puutumatust ja isikuandmeid kaitstaks võrdsel tasemel, sõltumata konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavast tehnoloogiast.
- (55) Kooskõlas elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistiku eesmärkidega, proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega ning õiguskindluse ja tõhususe tagamiseks nii Euroopa ettevõtetele kui ka riikide reguleerivatele asutustele, keskendub direktiiv 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) üldkasutatavatele elektroonilistele sidevõrkudele ja -teenustele ning seda ei kohaldata kinniste kasutajarühmade ja korporatiivvõrkude suhtes.
- (56) Tehnoloogia areng võimaldab luua uusi rakendusi, mis põhinevad andmekogumis- ja tuvastusseadmetel, näiteks raadiosagedusi kasutavatel kontaktivabadel seadmetel. Raadiosagedust kasutavad näiteks raadiosageduse tuvastamise seadmed (RFID) üheselt tuvastatavalt märgistelt andmete hõivamiseks, mis kantakse seejärel üle olemasolevate sidevõrkude kaudu. Sellise tehnoloogia laiaulatuslik kasutamine võib tuua olulist majanduslikku ja sotsiaalset kasu, ning kui kodanikud selle kasutamise heaks kiidavad, anda võimsa panuse siseturu arengusse. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb tagada kõik üksikisikute põhiõigused, sealhulgas eraelu puutumatust ja andmekaitse. Kui sellised seadmed ühendatakse üldkasutatavate elektrooniliste sidevõrkudega või kui need kasutavad peamise infrastruktuurina elektroonilisi sideteenuseid, tuleks kohaldada direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) asjakohaseid sätteid, sealhulgas turvalisust, liiklust ja asukoohaandmeid ning konfidentsiaalsust käsitlevaid sätteid.
- (57) Üldkasutatava elektroonilise sideteenuse osutaja peaks võtma asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed teenuse turvalisuse tagamiseks. Ilma et see piiraks direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist, peaksid sellised meetmed tagama, et isikuandmetele on juurdepääs üksnes selleks volitatud töötajatel õiguspäraselt eesmärkidel ning et nii salvestatud või edastatud isikuandmed kui ka võrk ja teenused on

(1) EÜT L 36, 7.2.1987, lk 31.

(2) EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- turvalised. Lisaks tuleks kehtestada isikuandmete töötlemise suhtes turbepoliitika, et teha kindlaks süsteemi kahjustatavus, ning teha korrapäraselt järelevalvet ja võtta korrapäraselt tõkestavaid, korrigeerivaid ning leevendavaid meetmeid.
- (58) Pädevad riigiasutused peaksid tegutsema kodanike huvides, andes muu hulgas oma panuse isikuandmete ja eraelu puutumatuse kõrgetasemelise kaitse tagamiseks. Selleks peaks pädevatel riigiasutustel olema oma kohustuste täitmiseks vajalikud vahendid, sealhulgas põhjalikud ja usaldusväärsed andmed turvaintsidentide kohta, millega kaasnes üksikisikute isikuandmete väärkasutus. Nad peaksid tegema järelevalvet võetud meetmete üle ning levitama üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate hulgas parimaid tavasid. Teenuseosutajad peaksid seetõttu pidama isikuandmetega seotud rikkumiste registrit, mis võimaldaks pädevatel riigiasutustel neid rikkumisi hiljem analüüsida ja hinnata.
- (59) Ühenduse õigusega kehtestatakse andmetöötlejatele kohustused isikuandmete töötlemise suhtes, sh kohustus rakendada asjakohaseid tehnilisi ja organisatsioonilisi kaitsemeetmeid nt andmete kaotsimineku vastu. Direktiivis 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) sisalduvad andmeid puudutavast rikkumisest teavitamise nõuded näevad ette pädevate riigiasutuste ja asjaomaste isikute teavitamise struktuuri, juhuks kui isikuandmed on siiski ohtu sattunud. Nimetatud rikkumisest teavitamise nõuded on piiratud turvanõuete rikkumisega elektroonilise side sektoris. Sellegipoolest peegeldab turvanõuete rikkumistest teavitamine kodanike üldist huvi olla informeeritud nende isikuandmete kadumist või väärkasutust põhjustavatest turvanõuete rikkumistest ning olemasolevatest või soovitatavatest ettevaatusabinõudest, mida neil on võimalik rakendada sellisest turvanõuete rikkumisest tuleneda võiva majandusliku või sotsiaalse kahju minimeerimiseks. Kodanike huvi olla informeeritud ei piirdu ilmselgelt ainult elektroonilise side sektoriga ja seetõttu tuleks ühenduse tasandil eelisjärjekorras kaaluda konkreetsete ja kohustuslike teavitamise nõuete kehtestamist, mis kehtiksid kõikides sektorites. Kuni komisjon vaatab sellega seoses läbi kõik asjasse puutuvad ühenduse õigusaktid, peaks komisjon Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerides võtma viivitamatult vastavad meetmed, et ergutada kogu ühenduses selliste põhimõtete kohaldamist, mis sisalduvad direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) andmeid puudutavatest rikkumistest teavitamise eeskirjades, hoolimata sektorist või asjaomaste andmete liigist.
- (60) Pädevad riigiasutused peaksid jälgima võetud meetmeid ning levitama parimaid tavasid üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate seas.
- (61) Isikuandmetega seotud rikkumisega võib asjaomasele abonendile või üksikisikule kaasneda oluline majanduslik ja sotsiaalne kahju, sealhulgas identiteedipettus, kui sellega piisavalt ja õigel ajal ei tegelda. Seetõttu peaks üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutaja, niipea kui ta saab teada sellise rikkumise toimumisest, teatama rikkumisest pädevale riigiasutusele. Sellest tuleks viivitamatult teatada asjaomastele abonentidele ja isikutele, kelle andmeid ja eraelu selline rikkumine võib kahjustada, et nad saaksid võtta vajalikke ettevaatusabinõusid. Rikkumist tuleks pidada abonentide või isikute andmeid ja eraelu kahjustavaks, kui selle tagajärjeks võib olla nt identiteedivargus või pettus, füüsiline kahju, märkimisväärne alandamine või maine kahjustamine seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega ühenduses. Teatis peaks sisaldama teavet meetmete kohta, mida teenuseosutaja rikkumise tõttu võtab, ja soovitusi asjaomasele abonendile või üksikisikule.
- (62) Direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) siseriiklikusse õigusesse üle võtivate meetmete rakendamisel peaksid liikmesriikide asutused ja kohtud mitte üksnes tõlgendama oma siseriiklikku õigust kooskõlas kõnealuse direktiiviga, vaid ka tagama, et nad ei toetuks sellisele tõlgendusele, mis oleks vastuolus põhiõigustega või ühenduse õiguse üldpõhimõtetega, näiteks proportsionaalsuse põhimõttega.
- (63) Tuleks sätestada teabe- ja teavitamisnõuetega seotud asjaolusid, vorme ja korda käsitlevate rakendusmeetmete vastuvõtmine, et saavutada eraelu puutumatuse piisav kaitse ja tagada elektrooniliste sidevõrkude kasutamise seoses edastatud või töödeldud isikuandmete turvalisus siseturul.
- (64) Isikuandmetega seotud turvarikkumistest teatamisel kasutatavate vormide ja korra kohta üksikasjalike eeskirjade koostamisel tuleks arvesse võtta ka rikkumise asjaolusid, sealhulgas seda, kas isikuandmed olid kodeeritud või mõnel muul sellisel moel kaitstud asjakohaste tehniliste kaitsemeetmetega, mis vähendab tõhusalt identiteedipettuste või muu väärkasutuse tõenäosust. Lisaks tuleks sellistes eeskirjades ja korras võtta arvesse õiguskaitseasutuste õigustatud huvi juhtudel, kui varajane avalikustamine võib tarbetult takistada rikkumise asjaolude uurimist.
- (65) Arvutiprogrammid, mis salaja jälgivad kasutajate tegevust või takistavad kasutaja lõppseadmete tööd, et tuua kasu kolmandale isikule (nuhkvara), kujutavad endast tõsist ohtu kasutaja eraelu puutumatusele, nagu ka viirused. Kasutajate eraelu kõrgetasemeline ja võrdväärne kaitse tuleb tagada sellest hoolimata, kas nuhkvara või viirused laaditi

- alla kogemata elektrooniliste sidevõrkude kaudu või saadi ja installeeriti programmiga, mida levitati mõne muu välise andmekandja, näiteks CD, CD-ROMi või USB-mälupulga abil. Liikmesriigid peaksid ergutama lõppkasutajate teavitamist kättesaadavatest ettevaatusabinõudest ja julgustama neid võtma vajalikke meetmeid, kaitsmaks oma lõppseadmeid viiruste ja nuhkvara eest.
- (66) Kolmandad isikud võivad soovida salvestada teavet kasutaja seadmetesse või saada juurdepääsu juba salvestatud teabele mitmetel erinevatel eesmärkidel, mis võivad olla nii põhjendatud (nagu teatavat liiki küpsised), kui ka sellised, mille käigus toimub põhjendamatu tungimine eraellu (nagu nuhkvara või viirused). Seetõttu on ülimalt tähtis, et kasutajaid teavitataks selgelt ja arusaadavalt, kui nad hakkavad tegema midagi, mis võib kaasa tuua sellise salvestamise või juurdepääsu saamise. Teabe edastamine ja keeldumisvõimaluse pakkumine tuleks teha võimalikult kasutajasõbralikuks. Erandid kohustustest anda teavet ja pakkuda keeldumisvõimalust peaksid piirduma selliste olukordadega, kus tehniline salvestamine või juurdepääs on hädavajalik õiguspärasel eesmärgil, milleks on võimaldada kasutada konkreetset teenust, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud. Kui see on tehniliselt võimalik ja tulemuslik vastavalt direktiivi 95/46/EÜ asjakohastele sätetele, võib kasutaja nõusolek andmete töötlemisega väljenduda kohaste brauseri vm rakenduse seadete kasutamises. Nimetatud nõuete täitmine tuleks muuta tulemuslikumaks, andes asjaomastele riigiasutustele suuremad volitused.
- (67) Abonentidele antud tagatised selle kohta, et nende eraellu ei sekkuta otseturustusotstarbelise pealesunnitud teabega, mida edastatakse elektronposti teel, kehtivad samuti lühisõnumiteenuste (SMS), multimeediateenuste (MMS) ja muude selliste rakenduste puhul.
- (68) Elektrooniliste sideteenuste osutajad teevad olulisi investeringuid, et võidelda soovimatute kaubanduslike teadaannetega (rämpspostiga). Nad on rämpsposti saatjate leidmiseks ja tuvastamiseks vajalike teadmiste ja vahendite omamise tõttu paremas olukorras kui lõppkasutajad. Seepärast peaks e-posti teenuse ja teiste teenuste osutajatel olema võimalik võtta rämpsposti saatjate vastu õiguslikke meetmeid ja kaitsta seega oma õigustatud ärihuvide osana oma klientide huve.
- (69) Vajadus tagada eraelu puutumatuse ja ühenduse elektroonilisi sidevõrke kasutades edastatud ja töödeldud isikuandmete piisav kaitse nõuab õigusnormide tõhusa rakendamise ja jõustamise pädevust, mis võimaldaks teha piisavaid algatusi nõuetele vastavuse saavutamiseks. Pädevatel riigiasutustel ning vajaduse korral muudel asjaomastel riigiasutustel peaks nõuetele mittevastavuse tõhusaks uurimiseks olema küllaldased volitused ja vahendid, sealhulgas volitus saada kogu asjakohast teavet, mida nad võivad vajada, et teha kaebuste kohta otsus ja määrata mittevastavuse puhul karistus.
- (70) Käesoleva direktiivi sätete rakendamine ja jõustamine nõuab sageli kahe või enama liikmesriigi reguleerivate asutuste vahelist koostööd, näiteks piiriülese rämpsposti ja nuhkvara vastu võitlemisel. Tagamaks selliste juhtude korral sujuv ja kiire koostöö, tuleks asjaomastel riigiasutustel määrata kindlaks komisjoni üle vaadatavad menetlused, mis käsitlevad näiteks asutuste vahel vahetatava teabe hulka ja vormi või järgitavaid tähtaegu. Sellised menetlused võimaldavad samuti ühtlustada turuosaliste kohustusi, aidates kaasa võrdsete võimaluste loomisele ühenduses.
- (71) Piiriülene koostöö ja õigusnormide jõustamine tuleks tagada kooskõlas olemasolevate ühenduse piiriüleste täitemehhanismidega, näiteks mehhanismidega, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitsealase koostöö määrus), ⁽¹⁾ muutes kõnealust määrust.
- (72) Direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽²⁾.
- (73) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus võtta vastu rakendusmeetmed seoses toimiva juurdepääsuga hädaabinumbri 112 ja kohandada lisasid tehnika arengu või turunõudluse muutustega. Samuti peaks tal olema volitus võtta vastu rakendusmeetmed seoses teabe- ja teavitamishõuete ning andmetöötluse turvalisusega. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) vähem olulisi sätteid, täiendades neid uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Arvestades, et kontrolliga regulatiivmenetluse rakendamine tavapärase ajakava kohaselt võib teatavates eriolukordades takistada rakendusmeetmete õigeaegset vastuvõtmist, peaksid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon tegutsema kiiresti, et tagada nende meetmete õigeaegne vastuvõtmine.

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- (74) Andmetöötluse turvalisust käsitlevate rakendusmeetmete vastuvõtmisel peaks komisjon konsulteerima kõigi asjaomaste Euroopa asutuste ja organisatsioonidega (Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet, Euroopa Andmekaitseinspektor ja direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud töötühm üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega) ning kõigi teiste asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige selleks, et saada teavet nii tehniliselt kui ka majanduslikult parimate olemasolevate meetodite kohta direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) rakendamise parandamiseks.
- (75) Direktiive 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) tuleks seega vastavalt muuta.
- (76) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses välja toodud vastavus direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ning ülevõtmismetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) muudatused

Direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) raames käsitleb käesolev direktiiv elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumist lõppkasutajatele. Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu ühenduses hea kvaliteediga üldkasutatavate teenuste kättesaadavus ning käsitleda asjaolusid, mille puhul turg ei rahulda tulemuslikult lõppkasutajate vajadusi. Käesolev direktiiv sisaldab samuti sätteid lõppseadmete teatud aspektide kohta, sealhulgas sätteid, mille eesmärk on hõlbustada puuetega lõppkasutajate juurdepääsu nendele.

2. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse lõppkasutajate õigused ja üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke

ja -teenuseid osutavate ettevõtjate vastavad kohustused. Seoses universaalteenuse osutamise tagamisega avatud ja konkurentsile rajatud keskkonnas määratakse käesolevas direktiivis kindlaks määratud kvaliteediga teenuste miinimumkogum, millele on konkreetse riigi tingimusi arvestades vastuvõetava hinnaga juurdepääs kõigil lõppkasutajatel, ilma et see moonutaks konkurentsi. Käesolev direktiiv sätestab ka teatavate kohustuslike teenuste osutamise seotud kohustused.

3. Käesoleva direktiiviga ei nähta ette ega ka keelata üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate kehtestatud tingimusi, mis piiravad lõppkasutajate jaoks teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist vastavalt siseriiklikule õigusele, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega, kuid sätestatakse kohustus näha ette teavitamine sellistest piirangutest. Siseriiklikud meetmed, mis käsitlevad teenuste ja rakenduste kättesaadavust lõppkasutajatele või nende kasutamist üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu kaudu, peavad austama füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, sh õigust eraelu puutumatusele ja õiglasele kohtupidamisele, nagu on määratletud Euroopa inimõiguste ja põhiwabadeuste kaitse konventsiooni artiklis 6.

4. Käesoleva direktiivi sätteid lõppkasutajate õiguste kohta kohaldatakse, ilma et need piiraksid tarbijakaitset käsitlevate ühenduse eeskirjade, eriti direktiivide 93/13/EMÜ ja 97/7/EÜ ning ühenduse õigusega kooskõlas olevate siseriiklike eeskirjade kohaldamist.”

- 2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b jäetakse välja;

b) punktid c ja d asendatakse järgmisega:

„c) „üldkasutatav telefoniteenus” – üldsusele kättesaadavaks tehtud teenus, mis otse või kaudselt võimaldab siseriiklike või siseriiklike ja rahvusvaheliste kõnede algatamist ja vastuvõtmist riigi ja/või rahvusvahelise telefoninumeratsiooniplaani kuuluva numbriga või numbrite abil;

d) „geograafiline number” – liikmesriigi telefoninumeratsiooniplaani number, milles osa numbrikohti tähistab geograafilist piirkonda ja mida kasutatakse kõnede suunamiseks võrgu lõpp-punkti (VLP) füüsilisse asukohta;”

c) punkt e jäetakse välja;

d) punkt f asendatakse järgmisega:

„f) „mittegeograafiline number” – riigi telefoninumeratsiooniplaani number, mis ei ole geograafiline number. See hõlmab muu hulgas mobiiltelefonide numbreid ning tasuliste ja tasuta teenuste numbreid;”.

(¹) ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

3) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Juurdepääsu pakkumine määratletud piirkonnas ja telefoniteenuste osutamine

1. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrguga liitumiseks.

2. Pakutav ühendus peab võimaldama toetada kõnesidet, saata ja vastu võtta fakse ning andmesidet edastuskiirusega, mis on piisav toimiva Interneti-ühenduse jaoks, võttes arvesse enamiku abonentide poolt valdavalt kasutatavaid tehnoloogilisi vahendeid ja tehnoloogilist teostatavust.

3. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse üldkasutatava telefoniteenuse osutamiseks lõikes 1 osutatud võrguühenduse kaudu, mis võimaldab algatada ja vastu võtta siseriiklikke ja rahvusvahelisi kõnesid.”

4) Artikli 5 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuset kaitset elektroonilise side sektoris) (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (*) artikli 12 sätteid, sisaldavad lõikes 1 osutatud kataloogid kõiki üldkasutatavate telefoniteenuste abonentide.”

(*) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”

5) Artikli 6 pealkiri ja artikli 6 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Üldkasutatavad taksofonid ja muud telefonsidele juurdepääsu punktid

1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused võivad määrata ettevõtjatele kohustusi, et tagada niisugune üldkasutatavate taksofonide või muude avaliku telefonside juurdepääsupunktide pakkumine, mis rahuldab lõppkasutajate mõistlikud vajadused geograafilise katvuse, telefonide või muude juurdepääsupunktide hulga, puuetega lõppkasutajatele kättesaadavuse ja teenuste kvaliteedi poolest.”

6) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Meetmed puuetega lõppkasutajaid silmas pidades

1. Kui IV peatükis ei ole määratud kindlaks võrdväärse mõjuga nõudeid, võtavad liikmesriigid puuetega lõppkasutajaid silmas pidades erimeetmeid, et tagada puuetega lõppkasutajatele samaväärset tasemel juurdepääs ja taskukohasus

artikli 4 lõikes 3 ja artiklis 5 määratletud teenustele, kui on tagatud teistele lõppkasutajatele. Liikmesriigid võivad kohustada riigi reguleerivaid asutusi hindama selliste puuetega lõppkasutajatele ettenähtud erimeetmete üldist vajadust ja erinõudeid, sealhulgas nende ulatust ja konkreetset laadi.

2. Pidades silmas konkreetse riigi tingimusi, võivad liikmesriigid võtta erimeetmeid tagamaks, et puuetega lõppkasutajatel on ettevõtjate ja teenuseosutajate valikul samasugused võimalused kui enamikul lõppkasutajatel.

3. Võttes lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmeid, julgustavad liikmesriigid direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklite 17 ja 18 kohaselt avaldatud asjakohaste standardite või spetsifikaatide järgimist.”

7) Artiklisse 8 lisatakse järgmine lõige:

„3. Kui lõike 1 kohaselt määratud ettevõtja kavatses kogu oma kohaliku juurdepääsuvõrgu vara või selle osa üle anda erineva omandilise kuuluvusega eraldiseisvale juriidilisele isikule, teavitab ta sellest eelnevalt ja õigeaegselt riigi reguleerivat asutust, et see saaks hinnata kavandatava tehingu mõju juurdepääsu pakkumisele määratletud piirkonnas ning telefoniteenuste osutamisele artikli 4 kohaselt. Riigi reguleeriv asutus võib kooskõlas direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 6 lõikega 2 kehtestada erikohustused, neid muuta või need tühistada.”

8) Artikli 9 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Riikide reguleerivad asutused jälgivad määratud ettevõtjate osutatavate ning artiklite 4–7 kohaselt universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluvate teenuste või, kui kõnealuseid teenuseid ei ole määratud osutama ühtegi ettevõtjat, siis turul pakutavate teenuste jaemüügitariifide arengut ja taset eelkõige siseriiklike tarbijahindade ja sissetulekute suhtes.

2. Pidades silmas konkreetse riigi tingimusi, võivad liikmesriigid nõuda, et määratud ettevõtjad pakuksid tarbijatele tariifi valimise võimalust või pakette, mis erinevad tavapäraste kaubandustingimuste kohaselt pakutavatest, eelkõige selle tagamiseks, et väikese sissetuleku või sotsiaalsete erivajadustega isikute puhul ei oleks takistatud artikli 4 lõike 1 kohane juurdepääs võrgule ega artikli 4 lõikes 3 ning artiklites 5, 6 ja 7 universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluvate ja määratud ettevõtjate osutatavate teenuste kasutamine.”

- 9) Artikli 11 lõige 4 asendatakse järgmisega:
- „4. Riigi reguleerivatel asutustel on võimalik kehtestada tulemuseesmärged nende ettevõtjatele, kellel on universaalteenuse osutamise kohustus. Riigi reguleerivad asutused võtavad sealjuures arvesse huvitatud isikute, eelkõige artiklis 33 nimetatud isikute seisukohti.”
- 10) III peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:
- „REGULEERIV KONTROLL TEATAVATEL JAEMÜÜGITURGUEL MÄRKIMISVÄÄRSET TURUJÕUDU OMAVATE ETTEVÕTJATE ÜLE”.**
- 11) Artikkel 16 jäetakse välja.
- 12) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:
- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kehtestavad asjakohased turgu reguleerivad kohustused ettevõtjatele, kelle puhul on tuvastatud, et neil on asjaomasel jaemüügiturul märkimisväärne turujõud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 14 tähenduses, kui
- a) direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 16 kohaselt tehtud turuanalüüsi tulemusel otsustab riigi reguleeriv asutus, et kõnealuse direktiivi artikli 15 kohaselt kindlaks määratud asjaomane jaemüügiturg ei põhine tegelikult konkurentsil, ja
- b) riigi reguleeriv asutus jõuab järeldusele, et direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklite 9–13 alusel kehtestatud kohustused ei tooks kaasa direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamist.”;
- b) lõige 3 jäetakse välja.
- 13) Artiklid 18 ja 19 jäetakse välja.
- 14) Artiklid 20–23 asendatakse järgmistega:
- „Artikkel 20*
- Lepingud**
1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatava sidevõrgu ühenduse teenuseid ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid tellides on tarbijatel ja taotluse korral teistel lõppkasutajatel õigus sõlmida leping sellist ühendust ja/või teenuseid pakkuva ettevõtja või pakkuvate ettevõtjatega. Lepingus esitatakse selgel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval kujul vähemalt järgmised andmed:
- a) ettevõtja nimi ja aadress;
- b) osutatavad teenused, sealhulgas eelkõige järgmised andmed:
- kas pakutakse juurdepääsu hädaabiteenustele ja teavet helistaja asukoha kohta ning kas artikli 26 kohaste hädaabiteenuste osutamisele on piiranguid;
  - teave kõigi muude tingimuste kohta, mis piiravad teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on lubatud siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas ühenduse õigusega;
  - pakutava teenuse kvaliteedi miinimumtase, nimelt ühenduse esmakordse loomise aeg ning vajaduse korral muud riigi reguleerivate asutuste kindlaks määratud teenuse kvaliteedi parameetrid;
  - teave ettevõtja kehtestatud korra kohta võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kohandamiseks, et hoida ära võrguühenduse täiskoormus või ülekoormus, ning teave selle kohta, kuidas selline kord võiks mõjutada teenuse kvaliteeti;
  - pakutavate hooldusteenuste liigid ja kliendile pakutavad tugiteenused ning nende teenuste tellimise viisid;
  - kõik teenuseosutaja kehtestatud piirangud tarnitud lõppseadme kasutamisele;
- c) artikli 25 kohase kohustuse korral abonendi otsus selle kohta, kas ta soovib oma isikuandmete lisamist kataloogi, ning asjaomased andmed;
- d) hindade ja tariifide üksikasjad, võimalused ajakohase teabe saamiseks kõigi kasutatavate tariifide ja hooldustasude kohta, pakutavad makseviisid ning makseviisist olenevad kulude erinevused;
- e) lepingu kestus ning teenuste ja lepingu pikendamise ja lõpetamise tingimused, sealhulgas:
- soodustingimuste kasutamiseks vajalik miinimumkasutus või minimaalne kestus;
  - kõik numברי ja muude näitajate teisaldamise kulud;
  - kõik lepingu lõpetamise kulud, sealhulgas lõppseadmega seotud kulud;
- f) võimalikud hüvitised ja tagasimakse kord juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta kokkulepitule;

- g) artikli 34 kohase vaidluste lahendamise menetluse algatamise viisid;
- h) nende meetmete liigid, mida ettevõtjad võivad võtta turvaintsidentide, terviklikkuse rikkumise või turvaohutude puhul.

Liikmesriigid võivad samuti nõuda, et leping sisaldaks teavet, mille asjaomased riigiasutused võivad sel eesmärgil esitada ja mis puudutab elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste kasutamist ebaseaduslikuks tegevuseks või kahjustava sisu levitamiseks, ning osutatava teenuse puhul asjakohaseid kaitseviise artikli 21 lõikes 4 osutatud isikute turvalisuse, eraelu ja isikuandmete puutumatus ohustamise vastu.

2. Liikmesriigid tagavad, et abonentil on õigus leping lõpetada leppetrahvita pärast seda, kui talle on teatatud elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuva ettevõtja kavandatavast lepingutingimuste muutmisest. Abonentidele teatakse igast sellise muudatuse tegemisest piisavalt vara ette (vähemalt kuu aega varem) ja samal ajal teavitatakse neid õigusest leping leppetrahvita lõpetada, kui uued tingimused ei ole neile vastuvõetavad. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel on võimalik täpsustada teatamise vormi.

Artikkel 21

Läbipaistvus ja teabe avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel oleks võimalik kohustada üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid avaldama läbipaistvat, võrreldavat, piisavat ja ajakohast teavet kehtivate hindade ja tariifide, lepingu lõpetamisega seotud kulude ning standardtingimuste kohta, mis on seotud lõppkasutajate ja tarbijate juurdepääsuga osutatavatele teenustele ning teenuste kasutamisega vastavalt II lisa sätetele. Selline teave avaldatakse selgel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval kujul. Riikide reguleerivad asutused võivad määrata lisanõuded selle kohta, millises vormis tuleb selline teave avaldada.

2. Riikide reguleerivad asutused toetavad võrreldava teabe jagamist, et lõppkasutajad ja tarbijad saaksid iseseisvalt hinnata eri kasutusmudelite kulusid, näiteks interaktiivsete juhendite või samalaadsete vahendite abil. Kui sellised teenused ei ole turul tasuta või mõistliku hinnaga kättesaadavad, tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused saaksid teha sellised juhendid või vahendid kättesaadavaks ise või kolmandate isikute kaudu. Kolmandatel isikutel on õigus kasutada elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvate ettevõtjate avaldatud teavet tasuta, selleks et selliseid interaktiivsete juhendite või samalaadsete vahendite müüa või need kättesaadavaks teha.

3. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused saaksid üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid kohustada muu hulgas

- esitama abonentidele teabe kehtivate tariifide kohta seoses numbri või teenusega, millele kohaldatakse eraldi hinnatingimusi; riigi reguleeriv asutus võib teatud teenusekategoriate puhul nõuda sellise teabe esitamist vahetult enne kõne ühendamist;
- teavitama abonente mis tahes muutusest juurdepääsu hädaabiteenustele või teabele helistaja asukoha kohta nende tellitud teenuse puhul;
- teavitama abonente mis tahes muutusest tingimustes, mis piiravad teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on lubatud siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas ühenduse õigusega;
- andma teavet teenuseosutaja kehtestatud menetluste kohta võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kohandamiseks, et hoida ära võrguühenduse täiskoorumus või ülekoormus, ning selle kohta, kuidas need menetlused võivad mõjutada teenuse kvaliteeti;
- teavitama abonente õigusest otsustada, kas nad soovivad lisada oma isikuandmed kataloogi, ning otsustada selliste andmete laadi üle vastavalt direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artiklile 12 ja
- teavitama regulaarselt puuetega abonente neile mõeldud toodete ja teenuste üksikasjadest.

Kui seda peetakse asjakohaseks, võivad riikide reguleerivad asutused edendada enne kohustuste kehtestamist ise- ja/või kaasreguleerimismeetmeid.

4. Liikmesriigid võivad nõuda, et lõikes 3 osutatud ettevõtjad edastavad vajaduse korral olemasolevatele ja uutele abonentidele üldist huvi pakkuvat teavet samade vahendite kaudu, mida ettevõtjad abonentidega suhtlemiseks tavaliselt kasutavad. Sellisel juhul esitavad asjaomased riigiasutused selle teabe standardsel kujul ja see käsitleb muu hulgas järgmisi teemasid:

- kõige levinumad viisid elektrooniliste sideteenuste kasutamiseks ebaseaduslikuks tegevuseks või kahjuliku sisu levitamiseks, eelkõige kui see võib ohustada teiste isikute õigusi ja vabadusi, sealhulgas autoriõiguste ja nende seotud õiguste rikkumine, ning sellise tegevuse õiguslikud tagajärjed ja

- b) elektrooniliste sideteenuste kasutamise kaasnega isikute turvalisuse, eraelu ja isikuandmete puutumatuse ohustamise vastased kaitsevahendid.

Artikkel 22

Teenuse kvaliteet

1. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel on pärast huvitatud isikute seisukohtade arvessevõtmist võimalik nõuda, et üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvad ettevõtjad avaldaksid lõppkasutajatele võrreldavad, piisavad ja ajakohastatud andmed oma teenuste kvaliteedi kohta ning puuetega lõppkasutajatele samaväärse juurdepääsu tagamiseks võetud meetmete kohta. See teave esitatakse taotluse korral enne avaldamist riigi reguleerivale asutusele.

2. Riikide reguleerivad asutused võivad täpsustada muu hulgas teenuse kvaliteedi mõõdetavad parameetrid ning avaldatava teabe sisu, vormi ja avaldamisviisi, sealhulgas võimalikud kvaliteedi sertifitseerimise mehhanismid, et tagada lõppkasutajatele, sealhulgas puuetega lõppkasutajatele, juurdepääsu terviklikule, võrreldavale, usaldusväärsele ja kasutajasõbralikule teabele. Vajaduse korral võib kasutada III lisas sätestatud parameetreid, mõisteid ja mõõtmismeetodeid.

3. Teenuse kvaliteedi halvenemise ja võrguliikluse takistuste või aeglustumise vältimiseks tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused võivad kehtestada teenuse kvaliteedi miinimumnõuded üldkasutatavaid sidevõrke pakkuva(te)le ettevõtja(te)le.

Riikide reguleerivad asutused esitavad komisjonile aegsasti enne mis tahes selliste nõuete kehtestamist meetmete võtmise põhjuste, kavandatavate nõuete ja kavandatava tegevuskava kokkuvõtte. Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks ka elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ametile (BEREC). Komisjon võib pärast kõnealuse teabega tutvumist esitada selle kohta märkusi või soovitusi, eelkõige tagamaks, et kavandatavad nõuded ei mõjuta kahjulikult siseturu toimimist. Nõuete kohta otsuse langetamisel võtavad riikide reguleerivad asutused ülimalt arvesse komisjoni märkusi või soovitusi.

Artikkel 23

Teenuste kättesaadavus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada üldkasutatavate sidevõrkude kaudu osutatavate üldkasutatavate telefoniteenuste võimalikult maksimaalne kättesaadavus võrgu ulatusliku rikke või vääramatu jõu korral. Liikmesriigid

tagavad, et üldkasutatavaid telefoniteenuseid osutavad ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed hädaabiteenuste pideva juurdepääsu tagamiseks.”

15) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 23a

Puuetega lõppkasutajatele samaväärse juurdepääsu ja valikuvõimaluse tagamine

1. Liikmesriigid võimaldavad riikide asjaomastel asutustel määrata vajaduse korral kindlaks nõuded, mida üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid osutavad ettevõtjad peavad täitma tagamaks, et puuetega lõppkasutajatel on

- enamiku lõppkasutajatega samaväärne juurdepääs elektroonilistele sideteenustele ning
- võimalik valida ettevõtja ja teenused, mis on kättesaadavad enamikule lõppkasutajatest.

2. Puuetega lõppkasutajate tarbeks erikorra vastuvõtmise ja rakendamise eesmärgil soodustavad liikmesriigid vajalikke teenuseid ja funktsioone pakkuvate lõppseadmete kättesaadavust.”

16) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

- pealkiri asendatakse järgmisega:

„Numbrinfoteenused”;

- lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavate telefoniteenuste abonentidel on õigus lasta kanda oma andmed artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üldkasutatavas kataloogi ja et nende andmed tehakse kättesaadavaks numbrinfoteenuste pakkujatele ja/või kataloogidele kooskõlas lõikega 2.”;

- lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmistega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et numbrinfoteenused on kättesaadavad kõigile lõppkasutajatele, kellele osutatakse üldkasutatavat telefoniteenust. Riikide reguleerivad asutused saavad kehtestada ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõpptarbijatele, kohustusi ja tingimusi numbrinfoteenuste osutamiseks vastavalt direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklile 5. Sellised kohustused ja tingimused on objektiivsed, õiglasel, mittediskrimineerivad ja läbipaistvad.

4. Liikmesriigid ei säilita reguleerivaid piiranguid, mis ei lase ühes liikmesriigis asuvatel lõppkasutajatel vahe- tult kasutada teise liikmesriigi numbriinfoteenust kas häälkõne või SMSi teel, ning võtavad vastavalt artik- lile 28 meetmeid kõnealuse juurdepääsu tagamiseks.

5. Lõigete 1–4 kohaldamisel võetakse arvesse ühen- duse õigusaktide nõudeid isikuandmete ja eraelu puutu- matuse kaitse kohta, eelkõige direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direk- tiiv) artiklit 12.”

17) Artiklid 26 ja 27 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 26

Hädaabiteenused ja Euroopa ühtne hädaabinumber

1. Liikmesriigid tagavad, et kõigil lõikes 2 osutatud tee- nuste lõppkasutajatel, sealhulgas üldkasutatavate taksofoni- de kasutajatel, on võimalik tasuta ja ühtegi makseviisi kasutamata helistada hädaabiteenistustele, kasutades Euroo- pa ühtset hädaabinumbrit 112 ja kõiki liikmesriikide määra- tud riigisiseseid hädaabinumbreid.

2. Liikmesriigid tagavad, konsulteerides riikide reguleeri- vate asutuste, hädaabiteenistuste ja teenuseosutajatega, et riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbri(te) abil riigisiseste kõnede algatamiseks lõppkasutajatele elektrooni- list sideteenust osutavad ettevõtjad tagaksid juurdepääsu hädaabiteenustele.

3. Liikmesriigid tagavad, et Euroopa ühtsele hädaabinum- brile 112 saabunud kõnedele vastatakse nõuetekohaselt ja need edastatakse riiklikule hädaabiorganisatsioonile kõige kohasemal viisil. Sellistele kõnedele vastatakse ja need edas- tatakse vähemalt sama kiiresti ja tõhusalt, kui seda tehakse riigisisese hädaabinumbri või riigisiseste hädaabinumbrite puhul, kui need on jätkuvalt kasutusel.

4. Liikmesriigid tagavad puuetega lõppkasutajatele teiste lõppkasutajatega samaväärse juurdepääsu hädaabiteenustele. Meetmed, mis võetakse, et tagada puuetega lõppkasutajatele juurdepääs hädaabiteenustele teises liikmesriigis reisis, põ- hinevad võimalikult suurel määral Euroopa standarditel või spetsifikaatidel, mis on avaldatud vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 17, ning need ei takista liikmesriikidel võtmast vastu lisanõudeid käesolevas artiklis sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

5. Liikmesriigid tagavad, et asjaomased ettevõtjad avalda- vad tasuta teabe helistaja asukoha kohta hädaabikõnesid kä- sitlevale asutusele niipea, kui kõne jõuab sellesse asutusse. See kehtib kõigi Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112 saabunud

kõnede puhul. Liikmesriigid võivad seda kohustust laiendada nii, et see hõlmaks riigisisestel hädaabinumbritel tehtud kõ- nesid. Pädevad reguleerivad asutused kehtestavad helistaja asukoha kohta pakutava teabe täpsuse ja usaldusväärsuse kriteeriumid.

6. Liikmesriigid tagavad, et kodanikke teavitatakse nõue- tekohaselt Euroopa ühtsest hädaabinumbri 112 ja selle ka- sutusest, eelkõige liikmesriikide vahel reisivatele isikutele suunatud algatuste kaudu.

7. Hädaabinumbriga 112 seotud teenustele tegeliku juur- depääsu tagamiseks liikmesriikides võib komisjon pärast BE- RECiga konsulteerimist vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed. Sellegipoolest võetakse nimetatud tehni- lised rakendusmeetmed vastu nii, et see ei piiraks ega mõju- taks hädaabiteenistuste korraldust, mis jääb liikmesriikide ainupädevusse.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vasta- valt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 27

Euroopa telefonikoodid

1. Liikmesriigid tagavad, et ühtne rahvusvaheline kood on 00. Kahel pool liikmesriikidevahelist piiri paiknevate naaber- piirkondade vaheliste kõnede puhul võib kehtestada erikorra või pikendada juba kehtivat erikorda. Asjaomastes piirkon- dades asuvaid lõppkasutajaid teavitatakse sellisest korrast.

2. Ainult juriidilisel isikul, mis on asutatud ühenduses ja mille komisjon on nimetanud, on õigus hallata Euroopa te- lefoninumeratsioonivälja (ETNS), sealhulgas numbreid loovu- tada ja tutvustada. Komisjon võtab vastu vajalikud rakenduseeskirjad.

3. Liikmesriigid tagavad, et kõik rahvusvaheliste kõnede tegemist võimaldavaid üldkasutatavaid telefoniteenuseid osu- tavad ettevõtjad edastavad kõik kõned ETNSi ja ETNSist sar- nase tasu eest, mida nad kohaldavad teistesse liikmesriikidesse ja teistest liikmesriikidest tehtavate kõnede puhul.”

18) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 27a

Sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbrid, sealhulgas abitelefoni kadunud laste otsimiseks

1. Liikmesriigid edendavad konkreetsete numbrite kasutamist numeratsioonialas algusega 116, mis on kindlaks määratud komisjoni 15. veebruari 2007. aasta

otsusega 2007/116/EÜ, millega reserveeritakse riigisisene numeratsiooniala algusega 116 sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbritele (*). Liikmesriigid innustavad oma territooriumil nende teenuste osutamist, milleks kõnealused numbrid on reserveeritud.

2. Liikmesriigid tagavad, et puuetega lõppkasutajatel oleks võimalikult suures ulatuses juurdepääs teenustele numeratsioonialas algusega 116. Meetmed, mis võetakse, et hõlbustada puuetega lõppkasutajate juurdepääsu nendele teenustele teises liikmesriigis reisis, põhinevad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 17 kohaselt avaldatud asjakohaste standardite või spetsifikaatide järgimisel.

3. Liikmesriigid tagavad, et kodanikke teavitatakse nõuetekohaselt teenustest numeratsioonialas algusega 116 ja nende kasutusest, eelkõige liikmesriikides reisivatele isikutele suunatud algatuste kaudu.

4. Lisaks kõikidele lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt numeratsioonialas algusega 116 jäävate numbrite puhul võetavatele üldkohaldatavatele meetmetele teevad liikmesriigid kõik võimaliku, et tagada kodanikele juurdepääs abitelefoni, et teada laste kadumise juhtumitest. Abitelefoni number on 116000.

5. Numeratsiooniala algusega 116, eelkõige kadunud laste otsimise abitelefoni 116000 tõhusa rakendamise tagamiseks liikmesriikides, sealhulgas puudega lõppkasutajatele juurdepääsu võimaldamiseks teistes liikmesriikides reisimise ajal, võib komisjon pärast BERECiga konsulteerimist vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed. Sellegipoolest võetakse nimetatud tehnilised rakendusmeetmed vastu nii, et see ei piiraks ega mõjutaks selliste teenistuste korraldust, mis jääb liikmesriikide ainupädevusse.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

(*) ELT L 49, 17.2.2007, lk 30."

19) Artikkel 28 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 28

Juurdepääs numbritele ja teenustele

1. Liikmesriigid tagavad, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning välja arvatud juhtudel, kui abonent on ärilistel põhjustel otsustanud konkreetsetes geograafilistes piirkondades asuvate helistajate juurdepääsu piirata, et asjakohased riikide reguleerivad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et lõppkasutajatel on

a) juurdepääs ühenduses osutatavatele teenustele ja nad saavad neid kasutada, kasutades mittegeograafilisi numbreid, ja

b) juurdepääs kõigile ühenduses välja antud numbritele, olenemata operaatori kasutatavast tehnoloogiast ja seadmetest, sealhulgas liikmesriikide numeratsiooniplaani ETNSi numbritele ning rahvusvahelistele tasuta telefoninumbritele.

2. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastel riigiasutustel on võimalik nõuda üldkasutatavaid sidevõrke pakkumatelt ja/või üldkasutatavat elektroonilist sideteenust osutatavalt ettevõtjalt, et nad tõkestaksid igal üksikul juhul juurdepääsu numbritele või teenustele, kui see on põhjendatud pettuse või väärkasutuse tõttu, ning nõuda, et kõnealustel juhtudel peataksid elektrooniliste sideteenuste osutajad asjaomase vastastikuse sidumise või muude teenuste müügi."

20) Artiklit 29 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks artikli 10 lõike 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivatel asutustel on võimalik nõuda kõigilt üldkasutatavaid telefoniteenuseid ja/või üldkasutatavatele sidevõrkudele juurdepääsu pakkumatelt ettevõtjalt kõigi või mõnede I lisa B osas loetletud lisaseadmete ning kõigi või mõnede I lisa A osas loetletud lisaseadmete lõppkasutajatele kättesaadavaks tegemist, kui see on tehniliselt teostatav ja majanduslikult põhjendatud.”;

b) lõige 3 jäetakse välja.

21) Artikkel 30 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 30

Teenuseosutaja vahetamise lihtsustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik riigi telefoninumeratsiooniplaanist numbril saanud abonentid võivad taotluse esitamise korral säilitada I lisa C osa sätete kohaselt oma numbril(d) sellest olenemata, milline ettevõtja teenust osutab.

2. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et operaatorite ja/või teenuseosutajate vahelised tasud numbrite teisdamise eest on kulupõhised ja et abonentidelt nõutav otsene tasu ei mõjutaks abonente teenuseosutaja vahetamisest loobuma.

3. Riigi reguleerivad asutused ei kehtesta numbrite teiseldamise jaemüügitariffe konkurentsi moonutaval viisil, näiteks eri- või ühtsete jaemüügitariffide kehtestamisega.

4. Numbri teisaldamine ja sellele järgnev aktiveerimine toimub võimalikult lühikese aja jooksul. Igal juhul aktiveeritakse nende abonentide number, kes on sõlminud lepingu numbri üleviimiseks uue ettevõtja alla, ühe tööpäeva jooksul.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad pädevad riigiasutused kehtestada üldise numbri teisaldamise protsessi, võttes arvesse lepinguid käsitlevaid siseriiklikke sätteid, tehnilist teostatavust ja vajadust jätkata abonentide teenuse osutamist. Ühelgi juhul ei ületa teenuse katkemine teisaldamise protsessi ajal üht tööpäeva. Vajaduse korral võtavad pädevad riigiasutused arvesse ka meetmeid abonentide kaitse tagamiseks kogu teisaldusprotsessi jooksul ja selleks, et teenuseosutajat ei vahetataks nende tahte vastaselt.

Liikmesriigid tagavad, et nähakse ette asjakohased karistused ettevõtjatele, sealhulgas kohustus maksta abonentidele hüvitist, juhul kui teisaldamisega viivitatakse või kui teisaldamist ettevõtjate poolt või nende nimel kuritarvitatakse.

5. Liikmesriigid tagavad, et tarbija ja elektroonilisi sideteenuseid osutava ettevõtja vahel sõlmitud leping ei näeks ette lepingu esialgset miinimumkestust, mis ületaks 24 kuud. Liikmesriigid tagavad samuti, et ettevõtjad pakuvad kasutajatele võimalust sõlmida leping, mille maksimaalne kestus on 12 kuud.

6. Ilma et see piiraks lepingu miinimumkestuse kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et lepingu lõpetamise tingimused ja kord ei mõjutaks abonenti teenuseosutaja vahetamisest loobuma."

22) Artikli 31 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võivad kehtestada mõistlikke edastamiskohustusi kindlaksmääratud raadio- ja televisioonikanalite ning lisateenuste edastamiseks, eelkõige juurdepääsuga seotud teenustele, mis tagaksid asjakohase juurdepääsu puuetega lõppkasutajatele, nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatele ettevõtjatele, kes pakuvad raadio- või televisioonikanalite üldsele edastamiseks kasutatavaid elektroonilisi sidevõrke, kui märkimisväärsele hulgale selliste võrkude lõppkasutajatest on need võrgud raadio- ja televisioonikanalite vastuvõtmise peamine vahend. Selliseid kohustusi kehtestatakse ainult juhul, kui need on vajalikud selleks, et saavutada iga liikmesriigi poolt selgelt kindlaks määratud üldist huvi pakkuvaid eesmärke, ning need peavad olema proportsionaalsed ja läbipaistvad.

Liikmesriigid vaatavad esimeses lõigus osutatud kohustused läbi hiljemalt ühe aasta jooksul alates 25. maist 2011, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid korraldasid sellise läbivaatamise eelneva kahe aasta jooksul.

Liikmesriigid vaatavad edastamiskohustused korrapäraselt läbi."

23) Artiklit 33 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et niivõrd, kui see on asjakohane, võtavad riikide reguleerivad asutused arvesse lõppkasutajate ja tarbijate (sealhulgas eelkõige puuetega tarbijate), tootjate ning elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvate ettevõtjate arvamusi küsimustes, mis käsitlevad kõiki üldkasutatavate elektrooniliste sideteenustega seotud lõppkasutajate ja tarbijate õigusi, eelkõige juhul, kui neil on märkimisväärne mõju turule.

Eelkõige tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused loovad konsultatsioonimehhanismi, tagades sellega, et nende otsuste tegemisel küsimustes, mis puudutavad lõppkasutajate ja tarbijate õigusi seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenustega, võetakse piisavalt arvesse tarbijate huve elektroonilise side sektoris.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Ilma et see piiraks ühenduse õigusega kooskõlas olevaid siseriiklikke eeskirju, millega edendatakse selliseid kultuuri- ja meediapoliitika eesmärke nagu kultuuriline ja keeleline mitmekesisus ning meediakanalite paljusus, võivad riigi reguleerivad asutused ja teised asjaomased riigiasutused edendada koostööd elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvate ettevõtjate ning elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul õiguspärase sisu edendamisest huvitatud sektorite vahel. Kõnealune koostöö võib hõlmata ka artikli 21 lõike 4 ja artikli 20 lõike 1 teise lõigu kohaselt osutatava üldist huvi pakkuva teabe koordineerimist.”

24) Artikli 34 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevast direktiivist tulenevate, tarbijate ning elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvate ettevõtjate vahel tekkinud ning selliste võrkude ja/või teenuste pakkumist käsitlevate lepingutingimuste ja/või lepingute täitmise pärast tekkinud lahendamata vaidlustega tegelemiseks oleks olemas läbipaistvad, mittediskrimineerivad, lihtsad ja odavad kohtuvälised menetlused. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed selle tagamiseks, et sellised menetlused võimaldaksid vaidlusi lahendada kiiresti ja õiglaselt, ning vajaduse korral võtavad vastu kulude hüvitamise süsteemi. Sellised menetlused võimaldavad lahendada vaidlusi erapooletult ja jätavad tarbijale siseriikliku õiguse pakutava õiguskaitse. Liikmesriigid võivad kõnealuseid kohustusi laiendada nii, et need hõlmaksid vaidlusi, millesse on kaasatud teised lõppkasutajad.”

25) Artikkel 35 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 35

Lisade kohandamine

Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid ja mis on vajalikud, et kohendada I, II, III ja VI lisa tehnoloogia arenguga või turunõudluse muutumisega, võtab vastu komisjon vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

26) Artikli 36 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Riikide reguleerivad asutused teatavad komisjonile, millised universaalteenuse osutamise kohustused on kehtestatud universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele. Komisjonile teatatakse viivitamata kõigist muudatustest, mis mõjutavad ettevõtjatele kehtestatud kohustusi, ja muudatustest ettevõtjate seas, keda mõjutavad käesoleva direktiivi sätted.”

27) Artikkel 37 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 37

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 22 alusel loodud sidekomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

28) I, II ja III lisa asendatakse käesoleva direktiivi I lisas esitatud tekstiga ja VI lisa asendatakse käesoleva direktiivi II lisas esitatud tekstiga.

29) VII lisa jäetakse välja.

Artikkel 2

Direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) muudatused

Direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva direktiiviga nähakse ette nende siseriiklike sätete ühtlustamine, mis on vajalikud põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige eraelu puutumatuse ja konfidentsiaalsuse kaitse võrdväärse taseme tagamiseks isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris ja selliste andmete ning elektrooniliste sideseadmete ja -teenuste vaba liikumise tagamiseks ühenduses.”

2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) „asukohaandmed” – elektroonilises sidevõrgus või elektrooniliste sideteenuste poolt töödeldavad andmed, mis näitavad üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste kasutaja lõppseadme geograafilist asukohta;”

b) punkt e jäetakse välja;

c) lisatakse järgmine punkt:

„h) „isikuandmetega seotud rikkumine” – turvanõude rikkumine, mis toob seoses ühenduses üldkasutatava elektroonilise sideteenuse osutamisega kaasa edastatud, salvestatud või muul viisil töödeldud isikuandmete juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, kaotsimineku, muutmise, ebaseadusliku avalikustamise või neile juurdepääsu.”

3) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Asjaomased teenused

Käesolevat direktiivi kohaldatakse isikuandmete töötlemisele, mis toimub seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega ühenduse üldkasutatavates sidevõrkudes, sealhulgas andmete kogumist ja tuvastusseadmeid toetavates üldkasutatavates sidevõrkudes.”

4) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Töötlemise turvalisus”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Ilma et see piiraks direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist, tehakse lõikes 1 osutatud meetmetega vähemalt järgmist:

— tagatakse, et isikuandmetele oleks juurdepääs üksnes volitatud töötajatel seaduslikult lubatud eesmärkidel;

— kaitstakse salvestatud või edastatud isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, juhusliku kaotsimineku või muutmise ja loata või ebaseadusliku salvestamise, töötlemise, juurdepääsu või avalikustamise eest ning

- tagatakse isikuandmete töötlemise turvapoliitika rakendamine.

Asjaomastel riigiasutustel peab olema võimalik kontrollida üldkasutatavate sideteenuste osutajate võetud meetmeid ning anda soovitusi parimate tavade kohta turvalisuse taseme osas, mille kõnealused meetmed saavutama peaksid.”;

- c) lisatakse järgmised lõiked:

„3. Isikuandmetega seotud rikkumise korral teavitab üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste või infoühiskonna teenuste osutaja põhjendamatu viivitusega pädevat riigiasutust isikuandmetega seotud rikkumisest.

Kui isikuandmetega seotud rikkumine võib tõenäoliselt kahjustada abonendi või üksikisiku isikuandmeid ja eraelu puutumatust, teavitab teenuseosutaja ka abonenti või üksikisikut sellisest rikkumisest põhjendamatu viivitusega.

Isikuandmetega seotud rikkumisest ei ole vaja asjaomasele abonendile või üksikisikule teatada, kui teenuseosutaja on tõendanud pädevale asutusele rahuldaval viisil, et ta on rakendanud kohaseid tehnoloogilisi kaitsemeetmeid ning neid meetmeid rakendati turvanõuete rikkumisega seotud andmete suhtes. Sellised tehnoloogilised kaitsemeetmed muudavad andmed loetamatuks kõigile isikutele, kellel puuduvad andmetele juurdepääsu volitused.

Ilma et see piiraks teenuseosutaja kohustust teavitada asjaomaseid abonente ja üksikisikuid, võib pädev riigiasutus, kui teenuseosutaja ei ole abonenti või üksikisikut isikuandmetega seotud rikkumisest juba teavitanud, pärast rikkumise võimalike kahjulike mõjude hindamist temalt seda nõuda.

Abonendile või üksikisikule saadetakse teatistes kirjeldatakse vähemalt isikuandmetega seotud rikkumise olemust ja nimetatakse kontaktasutused, kust on võimalik saada täiendavat teavet, ning soovitatatakse meetmeid isikuandmetega seotud rikkumise võimalike kahjulike mõjude leevendamiseks. Pädevale riigiasutustele saadetakse teatistes kirjeldatakse lisaks isikuandmetega seotud rikkumise tagajärgi ning teenuseosutaja poolt rikkumisega tegelemiseks kavandatud või võetud meetmeid.

4. Kui lõike 5 alusel vastu võetud tehnilistest rakendusmeetmetest ei tulene teisiti, võivad pädevad riigiasutused võtta vastu suuniseid ja vajaduse korral anda

juhiseid selle kohta, millistel asjaoludel peab teenuseosutaja teatama isikuandmetega seotud rikkumisest ning millises vormis ja mil viisil seda tuleb teha. Samuti on neil võimalik kontrollida, kas teenuseosutajad on täitnud oma käesoleva lõike kohaseid teavitamiskohustusi, rakendades vastasel korral asjakohaseid karistusi.

Teenuseosutajad peavad isikuandmetega seotud rikkumiste registrit, mis koosneb selliste rikkumistega seotud asjaoludest, nende mõjust ja võetud parandusmeetmetest, mis on piisav selleks, et pädevad riigiasutused saaksid kontrollida vastavust lõike 3 sätetele. Register sisaldab ainult neid andmeid, mis on vajalikud selle eesmärgi täitmiseks.

5. Selleks et tagada lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud meetmete ühetaoline rakendamine, võib komisjon pärast konsulteerimist Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametiga (ENISA), direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud töörühmaga üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega ja Euroopa Andmekaitseinspektoriga vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed, mis käsitlevad käesolevas artiklis osutatud teabe- ja teavitamismõuetega seotud asjaolusid, vorme ja korda. Selliste meetmete võtmisel kaasab komisjon kõik asjaomased sidusrühmad, et saada eelkõige teavet parimate kättesaadavate tehniliste ja majanduslike meetodite kohta käesoleva artikli rakendamiseks.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14a lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

- 5) Artikli 5 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et teabe salvestamine abonendi või kasutaja lõppseadmesse ja juurdepääsu saamine sinna juba salvestatud teabele on lubatud ainult tingimusel, et asjaomane abonent või kasutaja on andnud selleks oma nõusoleku, ning talle on esitatud direktiivi 95/46/EÜ kohaselt selge ja arusaadav teave, muu hulgas andmete töötlemise eesmärgi kohta. See ei takista andmete tehnilist salvestamist ega juurdepääsu, mille ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik selle infoühiskonna teenuse osutamiseks, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud.”

- 6) Artikli 6 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Elektrooniliste sideteenuste turustamiseks ja lisaväärtusteenuste osutamiseks võib üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutaja töödelda lõikes 1 osutatud andmeid selle teenuste või turustamise jaoks vajalikul määral ja

vajaliku aja jooksul, kui abonent või kasutaja, kelle kohta andmed käivad, on andnud oma eelneva nõusoleku. Kasutajatele ja abonentidele antakse võimalus oma liiklusandmete töötlemiseks antud nõusolek ajal tühistada.”

7) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Pealesunnitud teave

1. Inimsekkumist mittevajavate automatiseeritud kõnevalimis- ja sidesüsteemide (automaatvalimissüsteemid), fakside või elektronposti kasutamine otseturustuseks on lubatud ainult nende abonentide või kasutajate puhul, kes on selleks andnud eelneva nõusoleku.

2. Kui füüsiline või juriidiline isik saab oma klientidelt nende elektronposti kontaktandmed seoses toote või teenuse müügiga vastavalt direktiivile 95/46/EÜ, võib sama füüsiline või juriidiline isik lõikest 1 olenemata kasutada neid elektroonilisi kontaktandmeid oma samasuguste toodete või teenuste otseturustamiseks tingimusel, et klientidele antakse kontaktandmete kogumise ajal ja iga sõnumi puhul eraldi selge ja arusaadav võimalus tasuta ja lihtsal viisil keelata elektrooniliste kontaktandmete selline kasutamine, kui klient ei ole algusest peale sellist kasutamist keelanud.

3. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed tagamaks, et lõigetes 1 ja 2 osutamata juhtudel on keelatud pealesunnitud teabe edastamine otseturustuse eesmärgil, kui asjaomane abonent või kasutaja ei ole andnud selleks nõusolekut või kui abonent või tarbija on teatanud, et ei soovi sellist teavet saada, ning valik kõnealuste võimaluste vahel tuleb kindlaks määrata siseriiklike õigusaktidega, arvestades, et mõlemad võimalused peavad olema abonentidele või kasutajale tasuta.

4. Igal juhul on keelatud saata elektronposti otseturustuse eesmärgil, kui varjatakse või jäetakse avalikustamata saatja isik, kelle nimel teave edastatakse, mis on vastuolus direktiivi 2000/31/EÜ artikliga 6, või kui puudub kehtiv aadress, millele teabe saaja võiks saata taotluse sellise teabe saatmise lõpetamiseks, või ergutades saajaid külastama veebisaite, mis on vastuolus kõnealuse artikliga.

5. Lõikeid 1 ja 3 kohaldatakse füüsilistest isikutest abonentide suhtes. Lisaks sellele tagavad liikmesriigid ühenduse õiguse ja kohaldatavate siseriiklike õigusaktide raames, et nende abonentide õiguslikud huvid, kes ei ole füüsilised isikud, on pealesunnitud teabe eest piisavalt kaitstud.

6. Liikmesriigid tagavad, et kõik füüsilised ja juriidilised isikud, keda on negatiivselt mõjutanud käesoleva artikli alusel vastu võetud siseriiklike normide rikkumine ja kelle õigustatud huvi on seetõttu sellise rikkumise lõpetamine või keelustamine, sealhulgas elektrooniliste sideteenuste osutajad, kes kaitsevad oma õigustatud ärihuve, võivad sellise rikkumise korral algatada õiguskaitsemenetluse, ilma et see piiraks ühegi kehtestada võidava haldusliku kaitsevahendi, muu hulgas artikli 15a lõike 2 kohaldamist. Samuti võivad liikmesriigid kehtestada konkreetseid karistuseeskirjad, mida kohaldatakse elektrooniliste sideteenuste osutajate suhtes, kes oma hooletusega aitavad kaasa käesoleva artikli kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete rikkumisele.”

8) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 14a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 22 alusel loodud sidekomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6 ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

9) Artiklisse 15 lisatakse järgmine lõige:

„1b. Teenuseosutajad kehtestavad sisemise korra kasutajate isikuandmete juurdepääsu taotlustele vastamiseks lõike 1 kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete alusel. Nad esitavad pädevale riigiasutusele viimase taotlusel teabe asjaomase korra, saabunud taotluste arvu, viidatud õigusliku selgituse ja oma vastuse kohta.”

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 15a

Rakendamine ja jõustamine

1. Liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi järgimiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldatavad karistused, sealhulgas vajaduse korral kriminaalkaristused, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamiseks. Sätetatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid võib määrata iga rikkumise aja eest, isegi kui rikkumine on hiljem lõpetatud. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt 25. maiks 2011 ja annavad viivitamatult teada nende sätete edaspidistest muudatustest.

2. Ilma et see piiraks olemasolevate õiguskaitselahendite kasutamist, tagavad liikmesriigid, et pädev riigiasutus ja vajaduse korral muud riigiasutused on volitatud nõudma lõikes 1 osutatud rikkumiste lõpetamist.

3. Liikmesriigid tagavad, et pädeval riigiasutusel ja vajaduse korral muudel riigiasutustel on vajalikud uurimisvolitused ja vahendid, sealhulgas volitus saada asjakohast teavet, et jälgida käesoleva direktiivi alusel vastu võetud sätete täitmist ning neid jõustada.

4. Riikide reguleerivad asutused võivad võtta vastu meetmeid, et tagada tõhus piiriülene koostöö käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusaktide jõustamisel ning ühtlustada piiriüleseid andmevooge hõlmavate teenuste osutamise tingimused.

Riikide reguleerivad asutused esitavad komisjonile aegsasti enne mis tahes selliste meetmete vastuvõtmist meetmete võtmise põhjuste, kavandatavate meetmete ja kavandatava tegevuskava kokkuvõtte. Komisjon võib pärast kõnealuse teabega tutvumist ja konsulteerimist ENISaga ning direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud tööühmaga üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega esitada selle kohta märkusi või soovitusi, eelkõige tagamaks, et kavandatavad meetmed ei mõjuta kahjulikult siseturu toimimist. Meetmete osas otsuse langetamisel võtavad riikide reguleerivad asutused ülimalt arvesse komisjoni märkusi või soovitusi.”

Artikkel 3

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 muudatus

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitsealase koostöö määrus) lisasse lisatakse järgmine punkt:

„17. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist

ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv): artikkel 13 (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).”

Artikkel 4

Direktiivi ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 25. maiks 2011. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendes või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 25. november 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
 J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
 Å. TORSTENSSON

I LISA

„I LISA

ARTIKLIS 10 („KULUDE KONTROLLIMINE”), ARTIKLIS 29 („LISAVAHENDID”) JA ARTIKLIS 30 („TEENUSEOSUTAJA VAHETAMISE LIHTSUSTAMINE”) OSUTATUD VAHENDITE JA TEENUSTE KIRJELDUS

A osa: artiklis 10 osutatud vahendid ja teenused

a) *Üksikasjalikud arved*

Liikmesriigid tagavad, et võttes arvesse isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset käsitlevate asjakohaste õigusaktide nõudeid, võivad riikide reguleerivad asutused kehtestada üksikasjalikul arvel minimaalselt nõutavad andmed, mille ettevõtjad esitavad abonentidele tasuta, et need saaksid

- i) määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrgu ja/või sellega seotud üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise kulusid täpsustada ja kontrollida ning
- ii) nõuetekohaselt jälgida teenuse kasutust ja kulusid ning hoida seeläbi oma arved piisava kontrolli all.

Vajaduse korral võib abonentidele lisaks pakkuda üksikasjalikumate teavete mõistliku hinnaga või tasuta.

Kõne algatanud abonentidele esitatavas üksikasjalikus arves abonendi jaoks tasuta kõnesid, sealhulgas kõnesid nõustamis-telefonidele, eraldi välja ei tooda.

b) *Valikuline väljuvate kõnede või tasuliste SMSide või MMSide või, kui see on tehniliselt teostatav, muude selliste rakenduste piirang, tasuta*

See on vahend, mille abil abonent saab telefoniteenust osutavale määratud ettevõtjale taotluse esitamise korral tasuta piirata teatavat liiki või teatavatele numbritele tehtavaid väljuvaid kõnesid või tasulisi SMS-e või MMS-e või muid selliseid rakendusi.

c) *Ettemaksesüsteemid*

Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused võivad nõuda, et määratud ettevõtjad võimaldaksid tarbijatel maksta juurdepääsu eest üldkasutatavale sidevõrgule ja üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise eest ette.

d) *Ühendustasude maksmine osade kaupa*

Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused võivad nõuda, et määratud ettevõtjad võimaldaksid tarbijatel maksta ühenduse eest üldkasutatava sidevõrguga osade kaupa pikema aja jooksul.

e) *Tasumata arved*

Ettevõtjatele tasumata telefoniarvete katmiseks peavad liikmesriigid lubama erimeetmeid, mis on proportsionaalsed, mitmediskrimineerivad ja avalikustatud. Kõnealuste meetmete puhul tuleb tagada, et abonenti hoiatatakse nõuetekohaselt ette, kui teda ähvardab teenuse või ühenduse peatamine. Kui tegemist ei ole pettuse, pideva maksimisega hilinemise või arvete tasumata jätmisega, tuleb nende meetmetega tagada, et kui see on tehniliselt võimalik, piirdub teenuse peatamine ainult asjaomase teenusega. Arvete maksmata jätmise korral võib ühenduse katkestada ainult pärast seda, kui abonenti on nõuetekohaselt hoiatatud. Liikmesriigid võivad teatava aja jooksul enne ühenduse täielikku katkestamist võimaldada piiratud teenuse kasutamist, mille puhul on lubatud ainult kõned, millega ei kaasne abonentidele kulusid (näiteks kõned hädaabinumbri 112).

f) *Tariifidealane nõustamine*

See on vahend, mille abil abonendid võivad nõuda ettevõtjalt teavitamist alternatiivsetest madalamatest tariifidest, kui need on olemas.

g) *Kulude kontroll*

See on vahend, mille abil ettevõtjad pakuvad, kui riikide reguleerivad asutused on seda kohaseks pidanud, muid vahendeid üldkasutatavate telefoniteenuste kulude kontrolli all hoidmiseks, sealhulgas tarbijate tasuta hoiatamist ebaharilike või ülemääraste tarbimisharjumuste korral.

B osa: artiklis 29 osutatud vahendida) *Toonvalimine või DTMF-toonvalimine (dual-tone multi-frequency operation)*

Üldkasutatav sidevõrk ja/või üldkasutatavad telefoniteenused toetavad ETSI standardis ETR 207 määratletud DTMF-signaalide kasutamist signaali edastamiseks otspunktide vahel kogu võrgu ulatuses nii liikmesriigis kui ka liikmesriikide vahel.

b) *Helistaja numbriga kuvamine*

Selle toimingu abil on helistava isiku number kõne vastuvõtjale näha enne kõne vastuvõtmist.

Sellist vahendit tuleks pakkuda kooskõlas asjaomaste õigusnormidega isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse kohta, eelkõige kooskõlas direktiiviga 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv).

Kuivõrd see on tehniliselt võimalik, peaksid operaatorid pakkuma andmeid ja signaale, et toetada helistaja numbriga kuvamist ja toonvalimist üle liikmesriikide piiride.

C osa: artikli 30 kohaste, numbrite teisaldamist käsitlevate sätete rakendamine

Nõuet, et kõik riigi numeratsiooniplaani numbriga abonendid võivad soovi korral oma numbrid(d) säilitada, olenemata sellest, milline ettevõtja teenust osutab, kohaldatakse

- a) geograafiliste numbrite puhul kindlaksmääratud asukohas ning
- b) mittegeograafiliste numbrite puhul mis tahes asukohas.

Käesolevat osa ei kohaldata numbrite teisaldamise suhtes määratletud piirkonnas teenuseid osutavate võrkude ja mobiilsidevõrkude vahel.

---

*II LISA***TEAVE, MIS TULEB AVALDADA VASTAVALT ARTIKLILE 21****(„LÄBIPAISTVUS JA TEABE AVALDAMINE“)**

Riigi reguleeriv asutus peab tagama, et käesolevas lisas sätestatud teave avaldatakse artikli 21 kohaselt. Riigi reguleeriv asutus otsustab, millise teabe avaldavad üldkasutatavaid sidevõrke ja/või üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvad ettevõtjad ja millise teabe avaldab riigi reguleeriv asutus ise, et tarbijad saaksid teha teadlikke otsuseid.

1. Ettevõtja(te) nimi (nimed) ja aadress(id)

Üldkasutatavaid sidevõrke ja/või üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvate ettevõtjate nimed ja nende peakontorite aadress.

2. Pakutavate teenuste kirjeldus

2.1. Pakutavate teenuste ulatus

- 2.2. Standardtariifid, kus on näidatud osutatavad teenused ja iga tariifi sisu (nt juurdepääsutasu, kõik kasutustasud, hooldustasu) ning kohaldatavate standardallahindluste üksikasjad, sihtotstarbelised tariifiskeemid ja eritariifiskeemid, ning kõik lisatasud ja lõppseadmete maksumus
- 2.3. Hüvitamise/tagasimaksmise põhimõtted, sealhulgas iga hüvitamis- ja tagasimakseskeemi üksikasjad
- 2.4. Pakutatavate hooldusteenuste liigid
- 2.5. Lepingute standardtingimused, sealhulgas lepingu miinimumkestus, lepingu lõpetamine, numbrite teisaldamise kord ja selle otsesed tasud ning vajaduse korral muud näitajad
3. Vaidluste lahendamise viisid, sealhulgas need, mille on välja töötanud ettevõtja
4. Teave universaalteenusega, sealhulgas vajaduse korral I lisas nimetatud vahendite ja teenustega, seotud õiguste kohta

---

III LISA

TEENUSE KVALITEEDI PARAMEETRID

Artiklite 11 ja 22 kohased teenuse kvaliteedi parameetrid, määratlused ja mõõtmismeetodid

Ettevõtjate puhul, kes pakuvad juurdepääsu üldkasutatavale sidevõrgule

PARAMEETER (märkus 1)	MÄÄRATLUS	MÕÕTMISMEETOD
Ühenduse esmakordse loomise tähtaeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rikete arv juurdepääsuliini kohta	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rikete kõrvaldamise aeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Ettevõtjate puhul, kes osutavad üldkasutatavat telefoniteenust

Ühenduse loomiseks kuluv aeg (märkus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Numbriinfoteenuse vastamise aeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Töötavate müüdi- ja kaarditaksefonide suhtarv	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kaebused ebaõige arve kohta	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Ebaõnnestunud kõnede määr (märkus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

ETSI dokumendi EG 202 057-1 versioon 1.3.1 (juuli 2008)

Märkus 1

Parameetrid peaksid võimaldama analüüsida tulemusi piirkondlikul tasandil (st vähemalt EUROSTATi loodud statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuuri (NUTS) 2. tasandil).

Märkus 2

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei nõua nende kahe parameetri kohta ajakohase teabe kogumist, kui on tõendeid, et tulemused selles kahes valdkonnas on rahuldavad.”

II LISA

„VI LISA

**TARBIJATELE MÕELDUD DIGITAALSEADMETE KOOSTALITLUSVÕIME, MILLELE ON OSUTATUD
ARTIKLIS 24**

1. Ühtne skrambleerimisalgoritm ja tasuta ülekannete vastuvõtmine

Kõigi ühenduses müüdavate, renditavate või muul viisil kättesaadavate tarbijatele mõeldud tavapäraste digitaaltelevisioonisignaali (nt ülekandmine maapealse, kaabel- või satelliitdastuse kaudu, mis on peamiselt mõeldud määratletud vastuvõtmiseks, nagu DVB-T, DVB-C või DVB-S) vastuvõtuseadmetega, mis suudavad deskrambleerida digitaaltelevisioonisignaale, peab saama

- selliseid signaale deskrambleerida vastavalt tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni (praegu ETSI) hallatava ühtse Euroopa skrambleerimisalgoritmiga;
- kuvada kodeerimata edastatud signaale tingimusel, et renditud seadmete puhul täidab rendilevõtja asjaomast rendilepingut.

2. Analoog- ja digitaaltelevisiorite koostalitlusvõime

Kõigil ühenduse turul müüdavatel või renditavatel analoogteleritel, mille ekraani nähtava osa diagonaal on üle 42 cm, peab olema vähemalt üks (tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni standardile vastav, näiteks standardis Cenelec EN 50 049-1:1997 sätestatud) avatud liidese pistmik, mille abil on võimalik lihtsalt ühendada välisseadmeid, eelkõige täiendavaid dekodeerijaid ja digitaalvastuvõtjaid.

Kõigil ühenduse turul müüdavatel või renditavatel digitaalteleritel, mille ekraani nähtava osa diagonaal on üle 30 cm, peab olema vähemalt üks (tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni standardile vastav või sellega kooskõlas olev või tööstusharu hõlmava spetsifikaadiga kooskõlas olev) avatud liidese pistmik, näiteks ühine DVB-liidese pistmik, mille abil on võimalik lihtsalt ühendada välisseadmeid ja mille abil saab edastada kõiki digitaaltelevisioonisignaali elemente, sealhulgas interaktiivsete ja tingimusjuurdepääsuteenustega seotud teavet.”
